

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **prej** po nakaznici. Na samo pismene nagombe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:	celo leto naprej K 48—	četrt leta naprej K 12—
	pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34.

Misli o svobodi.

Tisoč, dvanajststo, morda še več let je poteklo, odkar je nam sijalo solnce svobode.

Niti zgodovina ne ve tega natančno, kamoli da bi se tega še zavedali mi sami. Ako listamo tiste maloštevilne strani v svetovni povestnici, ki govorijo o naših pradedih in očetih, najdemo le malo podatkov o svojem svobodnem državnem življenju. Samo eno je zgodovina zapisala točno in natančno: da je slovenski rod v sivi prošlosti že priznaval in izvajal načela, ki so se uveljavila v celotnem obsegu še le danes v 20. stoletju. Naši predniki, ki so uživali svobodo, so bili demokrate v pravem zmislu te besede. Državna njihova tvorba je bila zasnovana na temelju širokega demokratizma. Državni njihovi poglavarji so se izbirali iz širokih plasti kmetijskega ljudstva in predno je svobodno zbrani in izvoljeni vladar zasedel prestol, se je moral na svečan način zakleti, da bo spoštoval pravice svojega ljudstva in vladal sarno kot pooblaščenec in izvrševatelj volje onih, ki so ga poklicali na prestol.

To je bilo v davnini. Za tiste čase je bil to anahronizem, ko je mladost na vsem ostalem svetu vladal fevdalni sistem. Ni se čuditi, da je morala državna tvorba, katere simbol je bilo ustoličenje slovenskih, koroških vojvod na Gosposvetskem polju, razpasti, ker je bila v nasprotju z vsemi državnimi neredbami, ki so veljale tisti čas v vsi Evropi.

Slovenski del jugoslovanskega naroda je takrat izgubil svojo neodvisnost. Slovenci so zapadli robstvu in nemškemu suženstvu, robota in tlaka ste postali njih delež.

Vendar pa spomina na čase, ko jim je sijalo solnce svobode, še niso izgubili docela. Zavedali so se v najtežjih časih svoje — Stare Pravde in ko je v 16. stoletju priklopilo njih trpljenje do vrhunca, so posegli po orožju in orožju ter se postavili v bran proti stoletnim svojim tlačiteljem in mučiteljem. Ta dogodek je zgodovina ovekovečila pod imenom kmetujske vstaje. Z ognjem in mečem so Nemci takrat udušili revolucijo slovenskega kmeta. Ta revolucija je bila zadnji obupni odmev v srcu slovenskega ljudstva.

Na to so ga še težje in tesneje vklepali v robske verige. Tako so potekala stoletja v suženstvu in robovanju. Nekdaj svobodni narod slovenski, je polagoma izgubil celo spomin na svojo nekdanjo slavno prošlost. Niti zavedali se ni več, da je otec svobodnih sin, bil je top, poslušen in vdan hlapec tujih svojih gospodarjev.

Prišla je francoska revolucija, nastopil je Napoleon. Nove ideje, podobne onim, ki so jih že zdavnaj priznavali in izvajali naši pradedi, so se jele z neodoljivo močjo širiti po vsi Evropi. Prestopile so tudi prag ožje naše domovine. Toda široke mase našega naroda teh njihovemu prvotnemu čustvovanju in mišljenju tako sorodnih idej niso umele več, ker so v neprestanem hlapčevanju pozabile vse narodne tradicije in z njimi celo svojo Staro Pravdo.

Jeden jedini mož je bil takrat med Slovenci, ki je razumel novo idejo in jo hotel oživetiti tudi na Slovenskem. Bil je to Valentin Vodnik.

Prvo jugoslovansko kraljestvo, segajoče od Soče do Dinarovih alp in na Napoleonov ukaz vzniknilo iz tal. Bil je to velik moment, ki pa je žal našel le male ljudi. Edini Vodnik je pojmoval veliki ta dogodek ter zaklical grotno, da bi ga moral čuti ves slovenski svet: — »Ilirija vstan!«

Toda njegov klic ni našel odmeva. Narodu je postalo robstvo že druga natura, koža njegova je bila že podplat, da ni več čutil spon in verig, ki so ga uklepale. Ni sledil svojem Vodniku v deželo, kjer se mu je smehljala sreča in sijajna bodočnost, vstal je v obrambo svojih tlačiteljev in zalucil prvi kamen na one, ki so ga hoteli osvoboditi izpod težkega jarma. Prvič se je takrat naravnost ponujala Slovincu sreča, treba je bilo samo poseči po nji in svoboda bi mu bila zagotovljena. Toda naš rod se je že tako zelo navadil k tlem ga tišče butare, da je z apatično ravnodušnostjo odklonil srečo, ki mu je takrat že takorekoč padla v naročje.

Vodnik, edini veliki duh, ki je razumel veliki čas, je moral, ostavljen od svojega naroda, plačati svojo krivdo, da si je drznil sanjati o lepši, srečnejši bodočnosti svojega rodu, s tem, da je

moral zapeti nagrobnico — zopet pokopani Iliriji.

Stoletje je poteklo med tem. Pokret, porojen v Franciji in presajen v skromnih kličih tudi na Slovensko, vendar ni ostal brez sledu in brez poseid. Bolnik, zapisan že smrti, se je vzbudil k novemu življenju, kakor da bi vzbudila v njem kri njegovih praočtov. Jel se je zavedati svojih pravic in zahtelo se mu je znova Stare Pravde. Zedinjena Slovenija, to je bilo v letih 1848 in kasneje slovensko narodno geslo. Pa to je bila zgolj epizoda, ki je kazala samo to, da vendar še živi v našem narodu iskrica, čeprav zelo skromna, iskrica hrepenenja po zaželeni svobodi.

Toda šele v 20. stoletju se je pod pepelom započelo gibanje, ki so ga krstili z imenom »jugoslovansko«. Stevilo tistih, ki so se zavedali, kam prava prav méri to gibanje, je bilo malo, majhen. Ta maloštevilni krog so nazivali takrat sanjarje, ideologe, ki ne umejo računati z realnimi premisami. Njim so se pridružili »Preporodovci«, dijaki, prvi junaki med nami, ki so odkrito povedali, da hrepenijo in koprne po svobodi. Takrat se je oglasil tudi Ivan Cankar ter postavil tezo o — jugoslovanski republiki.

Izbruhnila je vojna. Nastala je tišina ječ, vislice in grobovi.

Padale so žrtve, klonili so duhovi.

Ze se je zdelo, da bo kakor pred sto leti Ilirija to pot pokopana tudi Jugoslavija.

Pa prišlo je drugače: Ideja in orožje

je premagalo surovo silo in zasnila je

svoboda tudi nam.

Pozdravljena, boginja, ki smo jo no-

sili od več vekov skrito in shranjeno

v najglobljem kotičku srca in duše, ka-

tere imena si še do nedavna niti izpre-

govoriti nismo upali, bodi blagoslov-

ljena! Zadoščeno je našemu tisočletne-

mu kopnenju, uresničilo se se naše naj-

smelejše sanje, izpolnili so se veliki

naši ideali.

Dan svobode, dan narodnega na-

šega vstajenja praznujemo danes. Po

dolgih muk in trpljenja, prevar in izku-

senj polnih tisoč letih!

Svobodni smo, ujedinjeni smo!

Toda k veliki zgradbi naše osvobo-

ditve smo dožili edva jeden neznat-

en svoj kamenček. Na nas je sedaj, da

svojo zamujo v prošlosti in morda tudi

v sedanosti nadomestimo z neumornim

postrtovalnim delom v bodočnosti.

Temelj naši svobodi je podan, a po-

slojje samo še ni dograjeno. Se so na

delu temne sile, da bi razrušile veliko

zgradbo naše osvoboditve in našega

ujedinenja. Bolj kakor kdaj prej je to-

rej treba strniti naše vrste, da si svo

prihodnost zasigurno in zagotovno

svoj prostor na soncu.

Veliki dan.

Misli i relikcije.

Izuzetno se neče moči ovaj velik, svečani i važni dan u našoj istoriji proslaviti ove godine onako, kako to zaslužuje, kako mu po zamašaju pripada. Ali ni spolne forme, zvanične besede zar je moči povećati ono unutrašnje znamenje, koje taj dan po sebi ima za stvaranje jugoslavenske države?

Ne godine, ne decenije već čitava stolec su se nizala, čekalo se da dodju ovi istorijski, znameniti dogodjaji pa da se ostvari ono, što je narodna duša našeg plemena sanjala, zamišljala . . . Trebalo je neumornog, napornog rada; zajista, koliko je samo krvi proliveno, koliko se lepih, blagorodnih umova i duhova istrošilo da neposvećenim iznesu, objasne i upoznavaju ih s ovom velikom idejom o braćstvu, zajednici, jednodruštvu celokupnog jugoslovanskog plemena! . . . A bilo ih je što su uvek i stalno sumnjali, skeptici bili i odmahivali glavom. Žrtve su se gomilale, nije se znalo, koliko je dosta. Snažni neprijatelji se opirao, smetao, borio, činio je sve moguće, da nas razdvoji, oslabi, uništi. I kad to nije pomoglo, upotrebio je najgrublju silu, počeo nas sistematski trebiti. Dugo će se pamtit ova vremena. A sada još nam nije dovoljno jasno, kako se sve ovo izdržalo: vešalo se, ubijalo, klalo, zatvaralo, gazilo i šta se sve nije činilo!

Potomjim naraštajima pričaće se, šta smo sve preživeli, prepatili, da ovo doživimo . . .

No ipak pored sveg neprijateljskog naprezanja, gonjenja, strahota, narodna ideja je pobedila, ona je znala sebi put k ostvarenju izvejavati, pobedila je dakle. To je samo znak, da smo za

život sposobni, da smo snažni i žilavi . . .

Od nas se traži i mi moramo još ovo otvoreno reći:

Potrebna je istrajnost, da se potpuno i još gde treba slepi, dovrši okončano delo. Ne dajmo, da se primeti ni najmanja pukotina na toj našoj velelepnoj građevini. Slušajmo najdublji glas savesti naše, našeg narodnog genija, koji govori: istraj, imaj strpljenja, hrabrosti, pa ćeš, triumfovati.

Tolike smo žrtve dali, njih poštuju, bar se seni njihovoj odužimo na taj način što ćemo se zavetovati, da nas više niko ne razdvoji, ne pocepa. Ne sme biti nikakvih međusobnih optreka.

I dalje nas čekaju veliki zadaci, naš narod, ovaj ujedinjeni jugoslovanski narod. Vratit svu dosadnju radnju na toj ideji još jače se prtkupimo. Svi, svi, bez izuzetka i razlike nastanimo, da nas pripreme svaki buduću nov posao zatekne.

Napred s verom u sjajnu narodnu budućnost!

Živela Jugoslavija! Živeo jugoslovanski narod! Živeti tvorci, pomagači i izvršioči ovog sjajnog dela!

Dj. Čirić.

Z. L. Mozirski:

Pozdravljen kralj!

Živel Peter, kralj svobode, živel nam junaški car. Složil v jeden tri si rode, — bodi veran mu vladar!

Jug - slovenski Te pozdravlja, car - spasitelj naših muk, in prisego Ti ponavlja, — venča Te slovanski jug!

Lovor - venec Vila vije, stal je narod troedini: Slava naj Ti večna klije, kralja Marka verni sin!

V kolo slavsko, pobratimi, Srb, Slovenec in Hrvat! — Domovina, poljub primi, srce bratsko primi brat!

Složil v jeden tri si rode, car - spasitelj naših muk: Živel Peter, kralj svobode, venča Te slovanski jug!

Je zakletka vojska spala, zbujdi jo je kralj Matjaž: Da je vraga pokončala, vodil si jo kralj Ti naš!

Soko! plove nad planino: Bože čuvaj našo pot, Bože čuvaj domovino, čuvaj nam kraljevi rod!

Starčevićeva stranka prava se izjavlja za ujedinjenje.

Zagreb, 12. decembra. Danes se je vršilo tu zborovanje starčevićanske stranke prava. Starčevićanci so stali, kakor znano, na stališču republike in so zahtevali federativno jugoslovansko državo. Na današnjem zborovanju je razložil predsednik dr. Ante Pavelić stališče stranke in razpravljao o političnem položaju in o dogodkih, ki so dovedli Narodno Veče do tega, da je proglasilo ujedinjenje pod regentstvom kraljeviča Aleksandra. Skupščina je sprejela izvajanja predsednika z veliko večino in z odobravanjem. Zbor je dal predsedniku pooblastilo, da pošlje brzojavni pozdrav stranke prestolonasledniku. Na zborovanju so se sprejele resolucije, ki jih navedemo le po kratki vsebini: 1. Skupščina navdušeno pozdravlja delo osvobodjenja in ujedinjenja celokupnega naroda S. H. S. pod demokratičnim žezlom v svobodno državo. — 2. Starčevićanska stranka izraža globoko zahvalo vsem zunanjim činiteljem, ki so s svojimi žrtvami pomagali zrušiti staro Avstro-Ogrsko in s tem vršili delo osvobodjenja. Zahvaljuje se kraljevini Srbiji, republiki Franciji in Severni Ameriki kakor tudi Veliki Britaniji; s posebnim priznanjem se spominja dela češko-slovaških in jugoslovanskih legij za njihovo uspešno osvobodilno delo. S spoštovanjem se klanja velikim načelom predsednika Wilsona. — 3. Starčevićanska stranka

je bila od vsega početka republikanska. Ker se skrivajo sedaj pod to firmo anarhistične, boljševiške in separatistične struje, zato stranka odobrava nastop delegacije Narodnega Veča in konsekvenco k temu osvaja adresu Narodnega Veča od 1. decembra ter pozdravlja odgovor regenta prestolonaslednika Aleksandra. — 4. Stranka izraža svoje priznanje in svojo zahvalo predsedniku Jugoslovanskega odbora dr. Trumbiću ter želi, da se poveri dr. Trumbiću zastopstvo celokupne jugoslovanske države na mirovni konferenci. — 5. Starčevićanska stranka prava protestira proti italijanski okupaciji našega narodnega ozemlja na Jadranskem morju in v zaledju, posebno proti italijanskemu nasilju, kateremu je izročeno naše prebivalstvo. Protestira proti krvoštstvu Madžarov v Medjimurju, kjer nastopajo ti tako, kakor so nastopali nemški in avstro-ogrski vojniki v Srbiji, Belgiji, Franciji in Romunski. — 6. Starčevićanska stranka razširja svoj delokrog in delo na vse ozemlje nove, svobodne države S. H. S. Stranka zahteva, da se uvedejo vse gospodarsko-socialne reorganizacije nove države v skladu z interesi kmetijskega prebivalstva, ki tvori ogromno večino našega naroda.

Sklepi stranke pomenjajo važen preobrat v hrvatski politiki. Idejo združenja s Srbijo, tudi za ceno monarhije, so s tem sprejele vse večje hrvatske stranke. Glasilo Starčevićanske stranke prava »Hrvatska država« piše danes v posebnem uvodniku med drugim sledeče: Ako so služili Hrvati skozi 600 let tujim dinastijam, katere so jih prezirale; ako so morali trpeti Franjo Josipa, ki jih je nazval »cunije« (Fetzen) ter so za njega celo prehlivali kri, tedaj je naša narodna, moralna dolžnost, da se iskreno pridružimo sklepu Narodnega Veča in sprejmemo regentstvo kraljeviča Aleksandra, ki je kri naše krvi in ki je prožet s pravim narodnim, demokratičnim duhom.

★

Zagrebske vesti.

Zagreb, 12. decembra. (Lj. k. u.) Semkaj so došli zastopniki Čehoslovaške republike, da se udeležijo posvetovanj o gospodarskih zvezah med Čehoslovaško republiko in državu SHS.

Zagreb, 12. decembra. (Lj. k. u.) Predsedništvo Narodnega Veča je izrazilo v smiselnosti seji svoje sožalje povodom smrti sokola Marcela Tišaka, ki je padel dne 5. t. m. pri zadnjih izgrelih. Obenem je izrazilo svojo zahvalo za drugim članom narodne straže, ki so pri teh dogodkih koristili domovini »hrabrim in odličnim nastopom.

Zagreb, 12. decembra. (Lj. k. u.) Od danes vozijo iz Zagreba v Zemun direktni železniški vozovi.

Zagreb, 12. decembra. (Ljub. kor. u.) Uradni list objavlja naredbo bana, ki ustanavlja za kraljevino Hrvatsko in Slavonijo finančno upravno sodišče.

Zagrebska univerza.

Zagreb, 12. decembra. Zbor poverjenikov Narodne vlade v Zagrebu je sklenil, da se naj imenuje dosedanje Fran - Josipovo vseučilišče v Zagrebu od sedaj naprej Narodsko vseučilišče v Zagrebu. Obenem se je sklenilo, da se že v prihodnjem šolskem letu 1919-1920 otvori v Zagrebu tudi tehnična visoka šola.

Zagreb, 12. decembra. Poverjenik za uk in bogocastje je imenoval znanega hrvatskega docenta dr. Zimmermana za izrednega profesorja na filozofski fakulteti na zagrebski univerzi. Dr. Zimmerman je znan izza demonstracij, ki ga je proti njemu uprizorilo nekdanj dijaštvo.)

Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti prestolonasledniku Aleksandru.

Zagreb, 12. decembra. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti je poslala prestolonasledniku Aleksandru brzojavne pozdrave, v katerih izraža upanje, da bo prinesla nova, svobodna, velika država tudi znanosti in umetnosti dobo novega razmaha.

»Zadrzna zveza« v Splitu Narodnemu Veču.

Split, 12. oktobra. Predsednik »Zadrzne zveze« v Splitu je poslal v imenu 300 dalmatinskih zadrug s 65.000 člani Narodnemu Veču v Zagrebu oduševljen pozdrav ob priliki osnivanja svobodne države SHS.

Centralno ministrstvo.

Belgrad, 12. decembra. (Lj. k. u.) Pisarna Narodnega Veča poroča, da ugodno napreduje dogovori o sestavi koalicijskega ministristva. V ministristvu bodo zastopniki vseh jugoslovanskih strank. Danes ali jutri bodo razglašeni sklepi, ki se tičejo avtonomije posameznih jugoslovanskih pokrajin. V ministristvu bodo tudi zastopniki vseh strank, ki so zastopane v Narodnem Veču.

Ivan Cankar.

V dneih zmagoslavja in najširše narodne sreče je legel v grob Ivan Cankar, kakor da je nam hotel izpregovoriti veliko besedo: »Pripeljal sem vas do sem: Kaj hočete še več!« Cutimo vsi, da se je zgodilo nekaj velikega, nekaj nerazumljivega; nekaj, kar nam moti radost teh velikih dni. Gledamo nazaj po cesti, ki smo jo prehodili in ne moremo si misliti te ceste brez njega. In gledamo na pot, ki vodi v bodočnost in tako radi bi ga videli na nji. Pa ta cesta, kakorkoli jasna in solčna, se nam zdi čudna in prazna; ker ni na nji njega, romarja, ki je hodil z nami v teh trudnih časih, krepko, junaško in neutrujeno. Vemo dobro, da še ni izpregovoril svoje zadnje besede, vemo dobro, da nam je imel še mnogo povedati; in mi bi ga bili tako radi poslušali, mnogo rajše nego prej, ko so se izgubljale njegove besede med malo množico njegovih najbližjih . . .

Ivan Cankar pomeni za nas celo dobo in še več: ostal bo za vselej kot mejnik preteklosti in bodočnosti, in če Bog narodom v njih najhujših časih pošilja proroke — priznavamo, da je bil ta potnik z belih cest prerok bednih in utrujenih, zaničevanih in razžaljenih.

Nemogoče je podati delo Ivana Cankarja v nekaj potezih. Dvaintrideset knjig se vrsti pred nami in vsaka knjiga zase pomeni svoj svet, vsaka knjiga je dokaz jezikovne krasote in duševnega bogastva. In to ni še vse njegovo delo. Zbirka podlistkov bo napolnila več knjig in slovenska književnost bo za toliko knjig bogatejša. S temi deli je napolnil Ivan Cankar dobo naših zadnjih 20 let. In zdi se nam, da razumemo njegov pomen, ako vprašamo: kaj bi bili pravzaprav imeli brez njega? Ali bi ne zijala pred nami prazna vrzel? Ali bi ne iskali zaman človeka, ki je izpolnil svojo dobo? On jo je izpolnil do vrha.

Nemogoče je podati v kratkih potezih Cankarjev življenjski. V tem življenju ni bilo onih velikih zunanjih dogodkov, ki jih omenjajo življenjepisci drugih velikih mož. Rojen je bil leta 1876. na Vrhniki, v hiši priproste krojača, v rodbini, ki je bila oblagodarjena z otroki. Prišel je na ljubljansko realko, kjer mu je bil profesor slovensčine profesor Fr. Levce. Cankar sam je nam popisal svoje mlade čase v lastnem življenjepisu, ki je pred leti izhajal v podlistkih »Slovenskega Naroda«. Delo je ostalo nedokončano. Iz Ljubljane je odšel Cankar na Dunaj, kjer ga je obelo velikomestno življenje s svojim šumom. Bilo je to koncem devetdesetih let. Moderna je takrat slavila svoje zmagoslavje nad starimi maliki. Naša domovina je živela kakor ločena od sveta. Toda med mladino je šlo mlado vrenje: Marianović je v Zagrebu izdal »Novo Nado« in nastajala je zveza mladine. Tudi Cankar je izšel iz teh mladih vrst, ki so nam prinesle prenovljenje in premlajenje.

Stopal je v ospredju: bil je rojen za predbojevnika. Za njim so stopili Zupančič, Kette, Murn. Ta štiri imena pomenijo nam predstavitelje moderne. Ketteju in Murnu ni bilo dano razviti svojih bogatih sil do vrhunca popolnosti. Cankar in Zupančič pa sta krepko stopala naprej čez klanc in čez plan. Vsa mladina je stopala navdušeno za njima.

Po prvi knjigi »Erotiki«, kjer je Cankar zbral svoje pesmi, ki niso malo vznemirile filistrski slovenski svet, je Cankar prepuštil polje poezije svojim naslednikom — sam pa se je posvetil slovenski prozi in je podal v nji taka dela popolnosti, da smo strmeli pred krastoto, ki je dotlej nismo poznali. Leta 1899. so izšle njegove »Vinjete«, ki pomenjajo začetek naše moderne književnosti in Cankarjevega dela. Leto za letom so sledila njegova dela, ki je nam v njih ustvaril celo literaturo. Prve knjige so še odmevi velikega mesta, potem pa se je vrnil domov na klanec med svoje ljudi in je nastopil z njimi težko pot za križem navzgor. Premeril je vso dolino šentflorjansko in je z brezobzirno besedo razgrinjal zavese naših narodnih slabosti. Za visokim solncem je nastopil pot ta potnik, ki ni nikoli pozabil, v čem je njegovo poslanje. Ni bil pridrig, ki grmi z višav z ukazujočo besedo — ro-

mar je bil, ki je razkrival krasoto sveta in življenja onim, ki so ga obdajali. Tam kjer so drugi stopali mimo s prešernimi koraki, se je ustavil in se ni menil, če ga niso hoteli poslušati. Verjel je preveč v resnico in krasoto, da bi bil izpremenil svojo pot. Ostal je tudi v najtežjih bojih zvest samemu sebi, zato je doživel zmago. Dolga leta so tožili kritiki o njem — a on se je smejal: rekli so, da ga ne razumejo, on pa ni izpremenil svojega govora — in kritiki so začeli razumovati. Danes prištevamo one njegove nerazumljive knjige med najlepša dela naše književnosti. Čutil je dobro vso našo kulturno in politično bodo: a njegova vera v zmago bodočnosti je bila neomajna.

Zadnja leta je preživel na Rožniku pri Ljubljani. Tu je sanjal mirno svoje velike sanje in ko je prišel svetovni vihar, je z drugimi preganjanimi nastopil pot na ljubljanski Grad in v vojaške barake. V tej dobi so se rodile »Podobe iz sanj«, njegov veliki konfiteor, ki bo za vselej ostal najlepše delo iz časa svetovne vojne.

Cankar ni velik zato, ker je sin malega naroda. Zdelo se je nam včasih, da je njegova domovina zanj premajhna: on pa je vedel, da je bogastvo naše krasote veliko in je podal nam svetovna dela. To nam pričajo drugi narodi, ki so si prevajali njegova dela, dasi tudi najboljši prevod ni mogel podati krasote originalov. Čehi so si prevedeli deset njegovih knjig in njegove drame so dosegle na čeških odrih popoln uspeh. Hrvatim in Srbom je znan Cankar kot eden največjih jugoslovanskih umetnikov. »Hiša Marije Pomočnice« je izšla tudi v ruskem prevodu.

Spremil je svoj narod na najtrpejše poti zadnjega boja. Vodil nas je iz nizkosti na bele ceste novega življenja: ali ni naša dolžnost, da poveličamo njegov spomin!

Bolj ko ga bomo spoznali, bolj ga bomo ljubili, kajti v njegovih knjigah leži zakopana skrivnost življenja in krasote, ki se razkriva vsem hrepenečim navzgor...

Cankar na mrtvaškem odru.

Ljubljana, 12. decembra.

Narodni dom. Včasih napovedujejo blesteči napisi in viharajoča trobojnica sijajno slavlje, včasih priprosti lepaki z velikimi črkami shode, na katerih se razvijajo velikopotezni programi in prid narodu — danes pa je v Narodnem domu slavlje trpkoga značaja. Tih shod. Nem leži na mrtvaškem odru govorniki posebne vrste, ki je dve desetletji govoril Slovincem neustrašne take resnice, da so šle od ust do ust, vžigale srca, razplamtevale živce, nekatere pa so šle mimo nas, zasnujevali narod jih ni umel. Ivan Cankar leži pred nami, bled, izmučen, izbitan, iztrpinčen. Zaprt je njegovo oko. Čez obraz pa mu je razlila ona krepka resnost, tista močna in trda sila, ki je delovala v njegovem ustvarjanju. Se bi živel. To ni obraz, ki bi kazal dokončano pot življenja z mirnim usmevom in potrebo počitka, to je obraz padlega bojevnika, ki se je boril in trpel, pa živel v trpljenju, pričakujoč izhoda na pot svežega vstvarjanja. Svoboda je domovina. Velik bojevnik za svobodo je bil Cankar. V svobodni državi se razvijajo duhovi, v svobodni se porajajo velika dela. Da se je tako visoko dvignil naš pesnik in pisatelj pod tujevim pritiskom na našo domovino, priča, kako velika je bila vstvarajoča sila v njem, kako velik dar nam je bila naklonila usoda z njim. Svoboda je domovina, ali ne more mu nuditi ničesar v življenju, spremlja ga h grobu. Tudi on je šel žrtv iz baš minole dobe zaslužnjevanja našega naroda.

V prvem nadstropju na vhodnem prostoru v veliko dvorano v priprosti mrtvaški opremi sredi belih sveč, zelenja in cvetja leži Ivan Cankar. Dva čvrsta Sokola s potegnjenimi sabljami stojita kot kipa ob vznožju za častno stražo. Kraj vhoda na obeh straneh so razvrščeni v zelenih vencih na belih trakovih napisi njegovih del, ob vhodu sredi zelenja na desni temnovijšev trak z napisom: »Ivanu Cankarju umetniku in pisatelju, na levi istobarni trak: »Pisatelju Kačurja učiteljskega, posebno priskrben je napis na črnem traku ob vznožju mrtvega: »Svojem najdražjem Milenkcu. Zunaj ob vhodu v Narodni dom pa so zapisali slovenski pisatelji in umetniki, da leži v Narodnem domu na mrtvaškem odru naš Ivan Cankar. Črna zastava mirno visi v nemi žalosti kraj strehe in tam s Talijanske hrama je obrnjena proti Narodnemu domu druga žalna zastava. Ves dan prihajajo krogiti velikega našega misleca. Vsakdo ima danes posebno opravilo: Cankarja grem krogiti. Prihajajo mladina, dame, gospodje, delavci, vsi sloji hite v Narodni dom obiskat Cankarja, ko se poslavljajo. Vsakdo ga pazljivo ogleda in vsakemu nekaj pove. V dušah vseh številnih, ki prihajajo, se vzbujajo izklesani verzi in svetlo izgrajeni stavki iz njegovih spisov. Srca blejajo nam burneje in marsikatera solza poroni oko ob pogledu na njega, ki je toliko delal in trpel za svoj slovenski rod.

SOZALNA BRZOJAVKA.

Zagreb, 13. decembra. U velikim danima narodnog ujedinjenja trostruko jače boli gubitak svakog pojedinog kulturnog radenika. Bratsko sućut izriče nad preranom smrću najvećeg slovenskog dramatika. — Hrvatsko kazalište.

Nekaj misli k Vodnikovim stotnicim.

Takoj v začetku prihodnjega leta bo obhajal slovenski in jugoslovanski narod stotnico smrti svojega prvega pesnika Valentina Vodnika. Zdi se nam potrebno, da pravočasno opozorimo na ta pomembni jubilej, da se nanj pripravimo in da ne zamudimo ničesar, kar smo dolžni »pevcu Ilirije-Jugoslavije«.

Valentin Vodnik je umrl v nekdanji Piklovi hiši za frančiškansko cerkvijo v Ljubljani, dne 8. januarja 1819. Piklova hiša ne stoji več. Umakniti se je morala novim zgradbam, ki stoje sedaj na onem mestu. Ker je umrl moj pohratim Harambaša, ta zvesti kroničar stare Ljubljane, se bo našel morebiti kdo drugi, ki bo podal o tem natančnejše poročilo. O Vodnikovih smrti imamo le kratko poročilo: umrl je naglo smrti. Dosedanji življenjepis smatrajo njegovo smrt za rešitev duševnega trpljenja, ki je v njem preživel naš veliki predbojevniki poslednja leta svojega življenja. Splošno nam je Vodnikovo življenje po l. 1814 malo znano. Nismo se niti potrudili, da bi ga bili natančneje pojasnili. Reklo se je navadno, da je moral delati pokoro za svojo Ilirijo, da je skušal popraviti svoj greh in da je prišel pri avstrijski vladi milosti. Spominjam se še sedaj, kako me je bolelo, ko je nam profesor nekaj podobnega razlagal, ne da bi bil skušal nam podati moralno-visokost našega pesnika in kulturno nizkost njegovih nasprotnikov. Morebiti tega ni mogel storiti, ker sam o tem ni ničesar vedel, oziroma ni imel nikakega političnega prepričanja. Danes nam je Vodnik mnogo bliže, nego je nam bil poprej. Danes proživljamo svojega prvega pesnika, danes pojemo z njim »Ilirija vstan« — danes ga razumemo. Zato bomo tudi lažje razumeli njegovo duševno stanje potem, ko so z Napoleonom padle vse velike nade v grob. Zato bo primerno ob tem jubileju pojasniti ono temno dobo, ki je objela Slovence po »Iliriji zveličani« pa do smrti njenega peva.

Slovenski narod je postavil Vodniku spomenik v Ljubljani — a ne moremo reči, da smo storili vse, da bi naš narod vedel, kdo in kaj je nam bil Valentin Vodnik. Krasna knjiga Wiesthalerjeva, ki jo je izdal »Slovenska Matice«, je za nas dragocen zaklad, toda namenjena je bolj učenjakom nego prirobnemu ljudstvu. Poljudne izdaje Vodnikovih pesmi, kakor jih je izdal Andrej Smole l. 1840, sedaj nimamo. Knjiga izdana v zbirki Ciril-Metodove družbe je šla le malo med narod. Treba bi bilo torej k jubileju izdati knjigo, ki bi pokazala narodu našega pesnika v pravi obliki. Tudi Mohorjeva družba bi v tem oziru lahko prispela s primerno knjižico. Toda Val. Vodnik ni samo naš pesnik, on je pesnik Ilirije in kot tak je oznanjevalec današnje Jugoslavije. Za to je treba, da cela Jugoslavija proslavi njegov spomin. Naša dolžnost je, da opozorjamo na to. »Ilirija oživljena« je pesem-budnica vsega Jugoslovstva. Ponosni moramo biti na to, da je izpod Triglava zadonela ta pesem, ki stoji na meji dveh svetov temne preteklosti in jasne bodočnosti. Ako je bilo treba cellega stoletja, da so se uresničile sanje ilirskega peva, moramo si biti tem bolj svesti, kaj je naša dolžnost. Zato je Vodnikov jubilej jugoslovanski jubilej in treba je, da ga proslavi ves jugoslovanski narod.

Prvo dolžnost ima pred vsem naša bela Ljubljana, ki bo gotovo naša najlepša oblika, da dostojno počasti spomin svojega pesnika. Naše narodno gledališče bo gotovo posvetilo en večer njemu, ki je skupno z Linhartom in Zoisom polagal prve temelje slovenske Talije. Glasbena Matica bo proslavila spomin peva, ki v letih nerodnih okrogel je pel in je prvi ustvaril umetno slovensko pesem, kakor ga je mati učila. »Ilirija oživljena«, zapeta v zboru »Glasbene Matice« bi pokazala vso svojo moč. Enako je treba po vseh mestih in po deželi slaviti Vodnikov spomin s predavanji in deklaracijami. Slavlju se mora pridružiti naša šola, saj je bil Vodnik prvi, ki je pisal slovenske učne knjige za naše narodne šole.

Opozorili smo na ta jubilej za to, da se nani pripravimo. Kar smo zamudili l. 1909, in 1913, je treba povedati sedaj. Sedaj, ko smo sami preživeli boj za svojo Ilirijo, bomo razumeli pesnika, ki je pred sto leti dvigal misel jugoslovanske skupnosti.

Dr. I. L.

Slovinci, Jugoslovani!

Na ukaz osrednje vlade se ima sobota, dne 14. decembra smatrati kot narodni in državni praznik. Ta dan naj proslavimo našo osvoboditev in naše ujedinjenje. Ta proslava mora biti dostojna velikemu dogodu!

Naj počiva vse delo, naj se prirejajo slavnostna zborovanja in predavanja, svečanostne manifestacije!

Vsaka hiša, vsak hram imej narodno zastavo!

Povsod naj se najbere naroden davek!

Vsaka vas, vsaka občina, vsake meso pošlji v potrditev našega državnega edinstva brzoglavni pozdrav regentu Aleksandru v Beograd!

General Krsto Smiljanić.

Beograd, 10. decembra 1918.

Za poveljnika vojaškega okrožja, ki obsega teritorij jugljanske vlade, je imenovan general Krsto Smiljanić, dosedanj zapovednik drinske divizije. General Smiljanić je eden najnadarjenjših mlajših srbskih visokih častnikov, mož, ki dobro umeva pomen našega narodnega vprašanja. Izročena mu je veljavna naloga, da na slovenskem ozemlju organizira malo, toda narodno pobujeno in izvrstno disciplinirano armado. V tem oziru bo deloval general Smiljanić v sporazumu z oficirsko mislijo, kateri načeljuje polkovnik Milan Pribičević. General Smiljanić pride v najkrajšem času v Ljubljano. Pridojen mu je štab 6 višjih častnikov in nekaj srbskih čet, ki bodo tvorile jedro nove narodne vojske.

УРА ЦАРЕ!...

Мото:

И сарти се страни брже;
И преби се саба брже;
И потону све у крви;
Србин оста свуда први.

Од Гумендје раздеше се,
Српско ура на све стране,
То сокоди Шумадини
Своју земљу мушки бране!

И Бугари, Азијати и Мађари,
Дувади Турци и Германци,
Јунаштво са српском диво;
Како витез име брани.

Са поносом узмашем
Проноси се српско име,
Наши моли савезници;
Поносе се свуда тме!

Као слави Леониде,
Што брђаше Германце;
И српске су храбре чете;
Своје име прослави!

Водше су темне борбе,
Према бројном тиранију;
Дух је оста на вичени;
Сви признају, то Србину!

Ладнокрвни а слободни,
Руже, леме, гди год проју,
Обарају све препоне;
Да до цела свога доју;

Један циљ је, једна жеља;
Србија је најва мета,
Челик, громче —
Све понизити, што им смета!

Ко предводи, ту „Оају“;
Што се војска српска зове?
Ко предводи то „Страшито“;
Те хероје и завоје?

Стари Петар-напаљени,
На беломе хату јаме,
Да постави чете нове;
И да врати земљу наше!

Чика Петар, војска с њиме
Леме, крше на све стране,
Гадну, поду Аустроју;
Ти се сеница, да саране.

Орски комита.

Iz češke.

Praga, 11. decembra. (Ljub. kor. ur.) Kakor poroča čeho - slovaško armadno poveljništvo, so čeho - slovaške čete zasedle Nitro (Nyitra, Neutra).

Draždane, 11. decembra. (Ljub. kor. ur.) Kakor je izvedel »Wolfs Sächsischer Landesdienst« s pristojne strani, so se dogovorili zastopniki nemške vlade in čeho - slovaške republike glede provizorne rešitve nekaterih posebno nujnih gospodarskih vprašanj. Ta dogovor naj ostane v veljavi do sklepa miru. Glasom te pogodbe dobavlja Nemčija mesečno 15.000 ton črne premoga, čeho - slovaška republika pa 70.000 ton rjavega premoga. Po možnosti naj se premosti izmenjava po vodi. Nadalje je čeho - slovaška republika dovolila izvoz gotove množine meze, sadja, losa in trdga svinca. Nemčija dobavlja stroje in druge izdelke, toda z nekimi pridržki, potem kemikalije, v kolikor dopuščajo lastne potrebe. Dosegli so tudi rešitev vprašanja železniškega in plovbenega obmejnega prometa.

Liberec, 12. decembra. (Ljub. kor. ur.) Včeraj ob 4. jutratj so v Jabloncu (Gablonec) tvorili sirene zaznane prihod čeho - slovaških čet. Bilo je 200 mož z 8 častniki. Čeho - Slovaki so vkorakali v mesto ter takoj zasedli mestno hišo, okrajno glavarstvo, pošto ter prostore vojaškega sveta. Župana Fischerja in odgovornega urednika lista »Gablonezer Tagblatt«, Böhmle, kakor tudi policijskega komisarja so vojaške patrulje iz stanovanj odvedle v prostore vojaškega sveta. Tam jim je neki češki poročnik naznanil, da je Jablonce v čeho - slovaških rokah. Župan kakor Böhmle sta izjavila, da se zasedbi vklonita s protestom. V mestu je mirno. Čehi so zasedli banke in hranilnice. Varnostnim stražarjem so odvzeli sablje. Na strehi trgovske akademije in umetniško - obrtne šole strojne puške. Z mestne hiše plapolala belorodna zastava. Poštni in brzojavni uradi so zaprti. Dopoldne je bilo v mestni hiši posvetovanje mestnega sveta s češkimi častniki in člani lablonskega češkega kraljevnega sveta. Potem ko so bili razorožili narodno hrambo, so se zastopniki praške vlade dr. Prousa iz Turnova s mestnim svetom porajali o zastavitvi čeških manjšin v mestnih komunicacijah.

Liberec, 12. decembra. (Ljub. kor. ur.) Iz Jablonca poročajo: Češki zahtev, naj se sestavi uradna komisija, ki bi jo tvorilo 6 nemških in 6 čeških zastopnikov in ki bi

načeloval lablonski župan, se ni ugodilo. Po daljšem pogajanju so se zedinili, da naj si Nemci in Čehi v mestnih upravnih korporacijah posle dele po ključu 7 : 4. Po večurnem pogajanju se zaprišeženje uradništva ni več zahtevalo. Zaprišegil je bodo, ko se končajo pogajanja.

Praga, 12. decembra. Zastopnik republike Simon pride obenem s predsednikom češke republike dr. Masarykom 17. decembra t. l. v Prago.

Kodani, 12. decembra. Predsednik dr. Masaryk je izjavil napram zastopnikom angleškega časopisa, da bodo češko - slovaške legije, ki so se borile ob strani Francije, v kratkem odpoklicane in bodo sodelovale pri zasedbi Slovaške na Ogrskem.

Praga, 12. decembra. »Česke Slovo« poroča, da je v šolskem odseku predlagal dr. Krejčí, da naj se uvede v šole brezkonfesionalnost. Dilema naj bodo oproščeni verški vaj. Predlog je bil sprejet.

Usti nad Labem, 12. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Včerašnji dan je v splošnem potekel brez resnejših izredov. Ob zadnjih izredih so raznesli ali uničili vrednote za milijone. Včeraj popoldne je v mesto ukočalo nekaj novih čeho - slovaških čet. Tekom popoldneva so se spoprijeli na kolovoru državne železniške družbe. Nemške kolodvorske napise so pobelili, poveljnik čeho - slovaških čet, major Hulík, pa je odredil, da se mora belilo zopet odstraniti, in je izjavil, da se poslej kaj takega ne bo več zgodilo. Kljub temu so pomoči izginile nekatere pocestne napisne table. Ker je bil v tej stvari posredoval mestni svet, pošte niso zadržali. Popoldne so tudi na okrajnem glavarstvu izvesili čeho - slovaško zastavo.

Iz Poliske.

Varšava, 11. decembra. (Ljub. koresp. urad.) Kakor javlja »Kurier Polski«, prodirajo boljševiki čete dalje proti zapadu. Zasedle so že Dvinsk in Borysovsk.

Varšava, 11. decembra. (Ljub. kor. urad.) Ministrski svet je sklenil, odpustiti preiskovalno komisijo v Lvov in jo pooblastiti, da kaznuje vse one, ki so zakrivil izgrede.

Varšava, 11. decembra. (Ljub. kor. urad.) »Kurier Warszawski« poroča: Lvovske oblasti so po iniciativi vojaških poveljstev odredile preiskavo proti krivicem lvovskih izredov. Do sedaj je aretiranih 1600 oseb, ki so osumljene, da so se udeležile izredov.

Dunaj, 12. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Poljska novinarska agencija poroča iz Varšave: Glasom uradnih poročil je poljska vlada ukazala poljskim zastopništvom na Ruskem kakor tudi vsem poljskim spoziturnam na Ruskem, naj se razpuste in naj varstvo poljskih državljanov na Ruskem prenese na Dansko poslanlistvo.

Iz Avstrije.

Volilni zakon za konstituanto Nemške Avstrije.

Dunaj, 11. decembra. (Ljub. kor. ur.) Odsek za volilni zakon je po večerni seji, ki je trajala do poznih večernih ur, sprejel volilni zakon za konstituanto. Končal je razpravo o paragrafu, ki se nanaša na volilne okraje, izvemski gornje - avstrijske in sudske okraje, o katerih bo razpravljali v jutrišnji seji. Sklepi odseka glede volilnega reda se le malo razlikujejo od predloge državnega sveta. Volilno pravico ima vsak državljani, ki je pred 1. januarjem 1919 dopolnil 20. leto. Izvoljen je lahko vsak državljani, ki je pred 1. januarjem dopolnil 29. leto. Predvideno je tudi, da morejo državljani kandidirati na več listah. Združitev takih list je treba naznaniti pisмено volilnim oblastim okraja najmanj 14 dni pred volitvami. Točenje opolnih pišč na dan volitev in poslednjega dne je prepovedano. (V načrtu državnega sveta se je glasilo: »Tudi dan poprej«.) Ako je kandidat izvoljen na več listah, mora tekom 14 dni izjaviti, za katero listo se odda; na vseh drugih listah ga je treba črtati. Ako se ne izjavi v določenem roku, odda zanj glavna volilna oblast. Glede zasilne volitve se določa: Ako se volitve ne morejo redno izvršiti vsled vojne, motenja javnega miru, radi prometnih težkoč itd. in je tako nemogoča sestava javnega zastopstva sploh ali dela Nemške - Avstrije, more državni svet razpisati volitve tudi izven volilnega kraja ali volilnega okraja. V skrajnem slučaju skliče državni svet iz teh okrajev potrebno število zastopnikov v narodno skupščino. Redne volitve je treba razpisati, kakor hitro odpadejo te zapreke. — Volilni okraj, izvemski Gorenje - Avstrijske in Sudske dežele, so razdeljeni tako - le: Dunaj: 7 volilnih okrajev z 48 mandati, Spodnje - Avstrijska s sosednimi deli Južne - Češke in Južne - Moravske: 4 volilni okraj z 32 mandati, Salcburška: 1 volilni okraj z 7 mandati, Štajerska: Gradec in okolica 6 mandatov, Srednja in Spodnja Štajerska 9, Vzhodna Štajerska 5 in Gornja Štajerska 7 mandatov; Koroska: 1 volilni okraj z 9 mandati; Tirolska: 2 volilna okraja (Sev in Južna Tirolska) z 8 mandati; Predarlška 1 volilni okraj z 4 mandati. Nemška Češka ima 6 volilnih okrajev, skupaj 54 mandatov.

★

Dunaj, 12. decembra. (Ljub. kor. ur.) Kakor poroča »Zeitg«, bodo na dunajski univerzi dne 14. decembra zaradi pomanjkanja premoga sistrili vsa predavanja.

Dunaj, 12. decembra. (Lj. k. u.) V današnji seji narodne skupščine je bil v drugem in tretjem čitanju sprejet predlog o pobirjanju direktnih davkov. Nato se je razpravljalo o nujnem vprašanju poslanca barona Pantza, kaj namerava ukreniti skupščina glede lovskih in ribiških predprav gotovih slojev. Državni tajnik za poljedelstvo Stöckler je odgovoril, da se vlada bavi s tem vprašanjem in da je pripravljena, odpraviti vse te predprave. Prihodnja seja je v sredo 18. t. m.

Berlin, 12. decembra. »Lokalanzeiger« prinosa razgovore s merodajnimi činitelji entente, ki so izjavili, da je bil glavna opora v vladi posredovalec za Anželio in Ameriko predsednik češke republike dr. Masaryk. Ta je popolnoma pravilno izjavil, da je trden slovenski obroč od Adrla pa do Vzhodnega morja nalucinkovitejšo sredstvo proti oholemu nemškemu imperializmu. Tudi spretna češka politika v Švici je mnogo prispevala k temu, da se je poznostno odvrdnila od prave češke politike. Sam bivši cesar Karel je bil s pomočjo te politike

ke uverjen, da mu bodo Čehi ob razsuhu stare Avstrije najtrdnjaja opora njegovega prestola. Kako je v tem času mislil cesar Karel o sedanji nemško - avstrijski republiki, dokazujejo najbolj njegova izjavljana: »Ne verujem v priklonitev Nemške Avstrije k Nemški republiki, preje v ustanovitve posebne južno - nemške republike, ki bi stala pod političnim vodstvom entente. Uverjen pa sem, da bo vse politično in gospodarsko življenje še mnoga leta popolnoma odvisno od Prage«.

Linc, 12. decembra. V prihodnjih dneh se bo vračalo več tisoč mož čeho - slovaške brigade, ki se je borila ob strani Italije in entente, pod poveljstvom italijanskih častnikov, čez ozemlje bivše Zgornje Avstrije na Češko. V ta namen se bo zasedla cela železniška proga od Geissbacha do mej Češke republike z ententnimi četami. V Geissbach so dospeli že štirje čeho-slovaški častniki, ki bodo te transporte dirigirali na svoja mesta.

Dunaj, 12. decembra. Vsed zatvoritve gledališč, varijetejev in kinematografov bo uprizarilo več tisoč nastavlencev teh podjetij, ker so postali brezposelni, v ponedeljek demonstracijski obhod. Ta podjetja so se zatvorila vsled pomanjkanja premoga.

Dunaj, 12. decembra. Radi pomanjkanja premoga bodo jutri, v soboto, zatvorili na Dunaju vse ljudske, meščanske in srednje šole za dobo najmanj enega meseca.

Dunaj, 12. decembra. »Zeitg« poroča, da je prišlo severno od Znojma do krvavega boja med neko nemško avstrijsko stotnijo in 500 možmi čeho - slovaških čet, ki so bile oborožene tudi s strojnimi in topovi. Boj je končal s tem, da se je morala nemško - avstrijska stotinja umakniti.

Dunaj, 12. decembra. Danes se je vršilo tu zborovanje revolucionarnih socialstov, v katerem so se zborovali ostro obrnili proti vladi, ker je moštvo enega bataliona nemško - avstrijskih čet, ki je bil poslan proti Znojmu, odpovedal častnikom pokorščino.

Iz Madžarske.

Demisija ogrskega vojnega ministra.

Budimpešta, 12. decembra. Danes so se tu vršile demonstracije vojakov, katerih se je udeležilo nad 4000 mož, ki so poslali k predsedniku Karolyju deputacije, zahtevajoč, da sedanji vojni minister Bartha takoj odstopi in se ga nadomesti s civilno osebo. Vojni minister je takoj nato podal svojo demisijo.

Bela vrana med Madžari.

Budimpešta, 12. decembra. (Lj. k. u. K. B.) Ogrski kor. urad poroča: Na zborovanju stolnega kapitlja v Nitri, ki se ga je udeležil tudi vladni poverjenik za katoliške zadeve Persian, je izjavil škof grof Villem Batthyany, da ne bo mogel več uspešno delovati na čelu svoje škofije, ker pozna le malo jezik pretežne večine svojih vernikov, slovaščino. Pred ogrsko narodno republiko ni pred Sv. Stolico izjavila svojo pripravljenost, odreči se škofijski časti. — Kakor smo nadalje izvedeli, se tudi vlada strinja z intencijami odstopiškega škofa in želi videti na čelu škofije moža, ki pozna jezik vernikov, je izšel iz njihovih vrst in živi popolnoma simpatije prebivalstva.

Madžarsko maslo.

Košice, 11. decembra. (Ljub. kor. ur.) Ogrski korespondenčni urad poroča: Danes popoldne so vodilni možje vzhodno - slovaškega sveta izklicali samostojno in neodvisno republiko, čije območje obsega vse ozemlje, ki na njem biva Slovaki. Takoj po proklamaciji republike se je sestavila začasna vlada s sedežem v Prešovu (Eperjes).

Predsednik Karoly — socialni demokrat.

Budimpešta, 12. decembra. V političnih krogih se širi vest, da namerava vstopiti predsednik Karoly v socialno - demokratsko stranko.

★

Budimpešta, 12. decembra. (Lj. k. u.) Municipalni svet mesta Komorna je sklenil, najenergičneje protestirajo proti nameravi, naj zasedbi mesta in trdnjave Komorna na čeho - slovaških četah.

Iz Nemčije.

Interniranje nemške komisije za podaljšanje premirja v Trieru.

Berolin, 12. decembra. Celo nemško komisijo, ki je odpotovala v Trier, da doseže pri ententi podaljšanje premirja, so z njenim načelnikom, Erzbergerjem, v Trieru internirali v hotelu Post ter ji odrezali vsak stik z zunanjim svetom.

Priklonitev Alzacije Franciji.

Pariz, 12. decembra. (Lj. k. u.) V zbornici je poročal predsednik Deschanel o triumfalnem pohodu zastopnikov Francije v Alzacijo, čije prebivalstvo pripada sedaj za vedno Franciji. Radi tega, je končal Deschanel, smo odločeni, storiti vse, kar je potrebno. — Ministrski predsednik Clemenceau so je priključil izvajanjem predsedniške in je izjavil, da sedanji dogodki prekašajo vse, kar zaznamuje zgodovina Francije lepega in plemenitega. Po 50letnem boju smo sedaj osvobodili Alzacijo in jo združili s Francijo. — Zbornica je sklenila, objaviti po lepkih Deschanelov in Clemenceaujev govor.

★

Berlin, 12. decembra. (Lj. k. u.) Kakor je Wolffov urad izvedel iz verodostojnega vira, so Francozi odvedli približno 1000 mladih mož, sinov nemških staršev, iz Strassburga v Belgijo, da jih tam uporabijo za različna težka dela.

Pariz, 12. decembra. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: O svojem potovanju v Metz in Frankfurt, ki ga je nazval ameriški poslanec Sharp v spremstvu predsednika Polcareja in ministrskega predsednika Clemenceauja, je izjavil Sharp, da so manifestacije, katerim priča je bil, nudile nepozaben prizor. Polcare je govoril resnico, ko je rekel, da so se že sam izvedel plebsci.

Berolin, 12. decembra. Listi poročajo, da bodo mesto Odeso te dni nemške čete zapustile popolnoma. Armada Mackensen se v roku umika.

Monakovo, 12. decembra. Iz vseh vojaških obratov bodo te dni odpuštili delavce. S tem bo več desetisoč delavcev brez kruha in posla.

Razne vesti.

Lloyd Georgejev govor v Bristolu.

London, 12. decembra. Lloyd George je imel v Bristolu te dni govor, v katerem je dejal med drugim: Prisilna vojska obveznost se bo po sklepu miru morala odpraviti v vseh deželah, kajti to je bil eden glavnih vzrokov sedanje vojne. Nemčija, kot povzročiteljica krvave svetovne vojne, bo z vsemi silami primorana, da kolikor mogoče omeji vse vojne priprave. Premoženje Nemčije se ceni na 24 milijard funtov sterlingov, med njimi 7 milijard vojnih dolgov. Iz celega premoženja Nemčije se bodo morali pokriti v prvi vrsti vojni dolgovi entente, iz ostalega pa šele dolgovi Nemčije. Cesarja Viljema, prestolonaslednika, vse generale in druge vojne hujškatke se bo moralo postaviti pred posebno sodišče, ki bo potem sodilo o dejanjih teh krvolokov. Vsi Nemci bodo morali zapustiti angleška tla, ter se ne bodo smeli več vrniti. Nemčiji se mora onemogočiti, da bi se enkrat v bodočnosti zamogla razpolagati z armado petih milijonov mož.

Povabilo Wilsona v Švico.

Bern, 11. decembra. (Ljub. kor. urad.) Švicaški zvezni svet je obvestil predsednika Wilsona, da bi ga zelo veselilo, ako bi povodom svojega sedanjega potovanja posejil tudi Švico. Zvezni svet bi v tem obisku videl dokaz prijateljskega razmerja med največjo in najstarejšo republiko. Wilson bi imel priliko, uveriti se osebno o odkritosrčnih simpatijah švicaškega naroda.

★

London, 11. decembra. (Ljub. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: »Times« so prejeli iz Omske brzjavke z dne 2. decembra, da so ruske čete v bližini Vrhoturja v Uralu jutraj, dne 2. decembra napadle boljševike v boku in prisilile njihovo desno krilo, ki je ogrožalo Jekaterinoslav, da se je umaknilo.

Stockholm, 11. decembra. (Ljub. kor. urad.) Glasom »Dagens Nyheter« so v Stockholm prispeli bivši ruski ministrski predsednik Treppov, general Tann, plemiški maršal Sovikov in druge osebnosti. Baje namerava Treppov v Stockholm sestaviti novo rusko ministrstvo, ki naj prevzame vladno, ko bodo boljševiki strmoglavljeni.

Jokohama, 10. decembra. Reuterjev urad poroča, da so japonski delegati za mirovno konferenco danes odpoštovali v San Francisko, odkoder bodo nadaljevali svojo pot v Evropo.

Bukarešta, 12. decembra. Rumunski kralj bo s svojo armado svečano nastopil dne 24. januarja prihodnjega leta mesto Alba Iulia (Karloviški beli hrad).

Bern, 12. decembra. »Bund« poroča, da se nahaja v vzhodni Sibiriji pol milijona naših vojnih vjetnikov v rokah čehoslovaških čet.

Pariz, 12. decembra. »Agence Havas« javlja: Peruansko poslanstvo naznanja, da sprejme Peru v svojem sporu s čilensko državo posredovanje predsednika Wilsona.

New York, 12. decembra. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Brezčična brzjavka s parnika »George Washington« naznanja, da se nahaja ladja na višini Azorskih otokov, da ima lepo vreme in mirno morje. Na krovu je razširjeno mnenje, da se predsednik Wilson ne povrne pred koncem februarja v Zedinjene države.

S Koroškega.

Med Nemci na Koroškem vlada strahovit nered, tuhtam prava anarhija. Nemški vojniki divjajo. »Kärnt. Tagblatt« poroča, da so nemški vojniki v Celovcu vili v vojaško skladišče in pobrali živila, neki narednik je poslal svojo stražo čakati Srbe, tačas je pa sam kar »N«, kar je mogel. Gosliničarja Področnika je napadel nem. vojak brez povišanja. Področnik se je moral braniti s samokresom. Vlovi v zasebnih hišah so na dnevni in nočni nem. vrednosti za 5000 K. Iz vojaških skladišč se vozi blago na vse strani. Kanone in vojni material vozijo v Nemško Avstrijo. Prebivalstvo v Celovcu je v večnem strahu in trepetu. V Beljaku ni nič boljše. Vojaki se upirajo. Te dni so spravili kanone in strojne puške pred mestno hišo in jih naperili na svoje mestne občine. Očete. Nočni pretepi dan na dan. V Spitalu ropajo nemški vojniki, nikake varnosti. Med žandari in vojniki je bilo prišlo do velikega pretepa, bilo je par mrtvih. Padale so bombe in granate. V Beljaku so nadalje meščani sami oropali gledišče in hišo »Burg«. Škoda velika. Človek ni varen nikjer življenja. To posnemamo iz »Kärnt. Tagbl.« Nemci in Slovenci žele, da bi prišli Srbi in napravili red.

Italijanska nasilstva.

Zagreb, 12. decembra. (Lj. k. u.) V Neresnjah na otoku Lošnju so prebivalci izobesili francoske zastave, ker so pričakovali prihoda francoske ladje. Italijanski karabinerji pa so jih prisilili, odstraniti zastave.

Zagreb, 12. decembra. (Lj. k. u.) Italijanske okupacijske oblasti so prepovedale izvoz vina, žganja in olja s Kvarnerskih otokov. Ker so bili ti predmeti edinega produkcijske blago na otokih, je prebivalstvo občutno prizadeto. Ljudje se boje, da bodo Italijani rekvirirali, posebno vino in olje.

Politične vesti.

— **Politiki in sentimentalnost.** »Samoupravac«, glasilo staroradikalne stranke, je priobčilo izpodbijanje dria M. Subotiča članek, naslovljen »Istorijška opomena«. V tem članku naglašajo Subotič med drugim: »V velikih in težkih borbah smo ustvarili domovino veliko. Na nas je sedaj, da jo tudi razumno uredimo. Mi ne smemo sedaj po dolgih političnih izkušnjah pozabiti, da v politiki ni sentimentalnosti in ne sorodstva in ne priateljstva, marveč, da so merodajni samo politični in gospodarski interesi.«

— **Italijani so tudi za federativno Jugoslavijo.** »Gazzetta di Venezia« razpravlja obširno o jugoslovanskem vprašanju zlasti z ozirom na Reko in nadalje svoja izvajanja prilično takole: »Ako bi se jugoslovanski »narod« združili v eno federativno državo, bi bili lahko posrednik, element mira in reda in vzgled srednjeevropskemu in ruskemu kaosu. In ta mala Jugoslavija bi postala, kakor je kralj Nikita črna-

gorski poudarjal, učiteljica velike svoje sestre Rusije... Ujedinjenje pod dinastijo Karagiorgievičev je nemogoče. Zato edino preostala federativna ureditev države. S tem bi se strinjale tudi upravičene aspiracije italijanskega naroda, in italijanski kraji, ki jih Jugoslovani laste zase, bi pripadli Italiji in s tem bi bil enkrat za vselej odstranjen vsak razlog bodočih sporov.« — Čudno je, da se Italijani zavzemajo za federalizem v naši državi. Imajo gotovo za to tehtne razloge. Uvidevajo, da bi federativna ureditev naše države bila samo njim v prilog. Zato si moramo Slovenci pač temeljito premisliti, predno se bomo ogrevali za federalizem.

— **Sporazum z Jugoslovani ali z Italijani?** Pod tem naslovom je priobčil nedeljski »Grazzer Tagblatt« zanimiv članek, ki ga je napisal dr. Josip Mischitz v Celovcu. Z ozirom na zaključke vsenemškega društva za Koroško, ki je zahtevalo, naj bi se poklopile na Koroško v obrambo proti Jugoslovani Italijane, je dr. Mischitz mnenja, da bi bilo za nemško stvar škodljivo, ako bi se koroški Nemci pokorili temu zaključku. Kakor priznava, da bi imel nemško - italijanski sporazum za Korošce dokaj dobrih strani, tako naglašava z vso odločnostjo, da bi bil nemški sporazum z Jugoslovani neprimerno koristnejši za Nemce. Zato zagovarja takojšnji sporazum z Jugoslovani in dejansko podporo nemške Avstrije za vse jugoslovanske aspiracije nasproti Italiji. To svoje naziranje utemeljuje dr. Mischitz takole: »Ne glede na čustvene razloge nimamo kot nova država prav nobenega povišanja, da bi Italijanom privoščili Trst, Gorico, Istro in Dalmacijo in priznali njihove pravne zahteve. Stevilno so Italijani na Jadranskem obrežju v veliki manjšini napram Slovanom. Vse zaledje na tej obali se nahajajočih pristanišč je slovanstvo. Te luke lahko vzcveto samo, ako so v posesti slovanstva zaledja; v posesti italijanski bodo ta pristanišča vsikdar igrala samo drugo vlogo, ker bodo Italijani brezpozorno in v prvi vrsti pač podpirali luke apeninskega polotoka. Slovani bodo, ako bodo pristanišča vzhodne obale Jadranskega morja v njihovih rokah, zastavili vse sile v to, da bi v teh lukah vzcvetel trgovina in plovidba. Na tem razvoju bo udeležena tudi Avstrija kot nadaljno zaledje, ker se bodo Jugoslovani sami potrudili, da dobe v svoje roke prekmorsko trgovino iz Sredozemskega morja preko Jadrana za vse alpske in sudejske pokrajine in nam bodo vsled tega gotovo šli v vsakem oziru na roko. Jugoslovanska država je enkrat dejstvo. Njena moč in oblast je dana in podpira jo tudi ententa. S to močjo in silo moramo računati. Izžarene njene moči lahko odvremo od sebe in i damo smer proti Italiji, ako podpiramo v geografskih in prebivaljskih razmerah utemeljene jugoslovanske zahteve na Jadransko obal. Italija je bila, je in ostane naš najbližji sovražnik. Časi narodnostnih preprirov v nesrečni Avstriji so prešli! Kar se je preje nabralo medsebojnega sovražstva med Nemci in Slovenci, moramo odstraniti. Izvesti moramo medsebojno ločitev. Kar ne spada po jeziku in jezah k nam, moramo, ako je treba, izrežati z ostrim operacijskim nožem, ako bi pri tem marsikoga tudi bolelo srce. Kar bi že zdavno morali storiti, to se mora končno sedaj izvršiti. Gnoj moramo izžrati, da bo preostali del državne telesa zdrav in za življenje sposoben... Ali bodo naša ta vsega uvaževanja vredna Mischitzeva izvajanja odziv v nemških krogih? Dvomimo. Nemci so bili slepi in gluhi pametnim predavkom v prošlosti, ostanejo taki tudi v bodoče.

— **»Corriere della Sera« o naših razmerah.** Najresnejši list italijanski, milanski »Corriere della Sera«, to se pravi, njegov poročevalec Arnaldo Fracaro poroča pod naslovom »In viaggio da Trieste a Vienna«, marsikaj, kar zanima nas: toda danes naj posnamemo samo ono, kar je »Corriere« poročevalec videl v Ljubljani. To rei: Prihajam v Ljubljano zvečer. Mesto je v snegu. Glej, na kolodvoru prve straže v avstrijskih uniformah in z jugoslovansko kokardo, ki jih nisem videl več od reških dni pred našo okupacijo. V predvorju stoji nekoliko avstrijskih vojakov, ranjenih in bolnih. Grem v mesto. Sneg, mahnine, nizke hiše (šel je na Kolodvorski ulici, zakaj ne k Tišlerju); malo ljudi; slaba plinska razsvetljava. V središču dobiva Ljubljana lice mesta: velike zgradbe, tri veliki trgi z nasadi. Je izrečno slovensko mesto, toda nima nič značilnega. Ko sem govoril iz Pостоine po telefonu z Logatcem, mi je dejal general Latini, da dobim v Ljubljani italijansko - francosko - angleško častniško komisijo. Stopil sem v hotel Union, ki je pravcati politični glavni stan jugoslovanski. Po glavnih ulicah je malo življenja; srečavam po kakem srbskega častnika. Nahaja se tu batalion redne srbske vojske. Med stražnimi patruljami se nahajajo iz Pole odstranjeni mornarji. V bližini franciskanske cerkve je na Prešernovem spomeniku namočena velika jugoslovanska trobojnica (una grande fascia jugoslava). Na glavnem trgu (piazza maggiore) ima spomenik Franca Jožefa obraz pomazan s črnolom. Dal sem se poučiti o položaju. Vedno še obstoji sovražnost proti Italijanom, katero nite političanti s fantastičnimi obrekovanji. Doznavam, da se je predvčerajšnjim (26. novembra) na snodu liberalne stranke, kateremu je predsedoval župan Tavcar, sklenilo zedinjenje Slovencev in vse Jugoslavije s srbskim kraljestvom pod regentstvom prestolonaslednika Aleksandra. Ta sklep je bil izzvan in storjen v prepričanju, da je bila v očeh Jugoslovije, zedinjene s Srbijo, Italija bolj razpoložena za koncesije. Jugoslovanska ljudska stranka, ki je klerikalna in ima za voditelja duhovnika Korošca (Korošec) in poslanca Pogačnika (Pogačnik), se izjavlja tudi za zedinjenje s Srbijo, toda ne v isti obliki. Hoče namreč tvoriti s Srbijo federativno republiko. Stvar je razumljiva, kajti v federativni tvorbi se smatra za lažje obramba vere, ki je katoliška v Slovencih in Hrvatih, dočim je v Srbiji pravoslavna. Odpeljal sem se iz Ljubljane ponoči. Vlak, ki je ostal na postaji, je postal ledenica. Pregledovanje slovenskih in srbskih patruli, ki vstopajo v vlak z svrha pregleda,

traja do Maribora na Štajerskem. — »Edinost«, iz katere to posnemamo, pripominja: »V Ljubljani niso znali poročevalca »Corriera« bolje poučiti o naših stvareh.« Nam ni nič znano, da bi bil kdaj kakšen dopisnik »Corriera« v Ljubljani.

— **Bivši avstrijski cesar Karel kandidat za konstituinto v nemški Avstriji?** Pariška agentura Radio prinaša iz Amsterdama dunajsko poročilo, da bo bivši avstrijski cesar Karel kandidat v konstituinto nemške Avstrije, za katero bodo volitve najbrže v marcu 1919. Po volilnem zakonu ima bivši cesar Karel pravico, biti izvoljen. Kakor vsak drug državljani, Karel Habsburški hoče zbrati okoli sebe vse prišaste za vzpostavitev monarhije na konstitucionalni in demokratični podlagi.

— **Predavanje bivšega avstro-ogrskega zunanjega ministra Czernina o politiki tekom vojne.** Dunaj, 12. decembra. Bivši avstro - ogrski minister za zunanje stvari grof Otakar Czernin je imel včeraj pred politiki in časnikarji predavanje o politiki tekom vojne. Uvodoma je ugotovil, da je po vstopitvi Italije in Rumunije, posebno pa Amerike, v vojno bila po njegovem mnenju zmaga centralnih vlasti utopija. Zalibog so jo nemški vojniki krogi vedno gojili. Avstro - ogrska ni od entente nikdar dobila mirovne ponudbe; pač pa je bila monarhija v stiku z ententnimi zastopniki, ne da bi ti stiki dobili kdaj konkretnih oblik. Načeloma smo poznali le dve možnosti za doseg miru, ali splošen mir, torej skupno z Nemčijo, ali pa separatni mir. Grof Czernin je javno izjavil, da ne bi bil nikdar sklenil posebnega miru, da pa se je ponovno bavil z mislijo, predlagati cesarju Karlu, naj imenuje na njegovo mesto enega izmed mož, ki so videli rešitev države edino v ločitvi od Nemčije. Opustil pa je vedno to namero, ker je bil po njegovem mnenju separatni mir fizično nemogoč. Kakor je kasneje pokazal tak poizkus grofa Andressyja, bi bila Nemčija takoj poslala na Češko nekaj divizij in bi tako Avstrijo doletela enaka usoda, kakor svojačasno Rumunijo; monarhija bi postala takoj bojšča. V notranjosti države bi tak korak imel takoj za posledico meščansko vojno. Grof Czernin je nato slikal težave druge poti, namreč doseči mir skupno z Nemčijo. Prihodnost bo učila, kako je Avstrija napetala vse sile, da dovede Nemčijo do popustljivosti. Nemški narod ni kriv, da so se vsi ti poizkusi ponesrečili. Krivda po Czerninovem mnenju tudi ne zadene nemškega cesarja, temveč edino vodilne nemške vojaške kroge, ki so si prisvojili moč, ki je ne pozna - zgodovina. Najmarkantnejši predstavljatelji te moči je bil general Ludendorff, ki bi bil potreboval protutež, kakor svojačasno general Moltke v knezu Bismarcku; takega moža pa ni bilo v Berlinu. Govornik je poudarjal, da avstrijski vojniki krogi niso sledili napakom nemškim generalov, motili mirovno politiko. Zasluga cesarja Karla je bila, da je odklonil take poizkuse, če je bilo kedaj za to razpoloženje.

— **Svetovna politika Italije.** »Il Resto del Carlino« je pisal te dni glede na politiko Italije: »Hočemo, da vodi Italija politiko tako, kakor je za njo potrebno in kakor je njena pravica in dolžnost, to je ne samo evropsko, nego tudi svetovno politiko. Dosledno temu iščemo popolno sigurnost na Adriji. Naprepi pa ne verujemo, da bi se mogla storiti na hipotetični solidarnosti z Jugoslovani. Ako bi dali Jugoslovanom Split, bi oni zahtevali tudi Zader, ako bi jim dali Reko, bi zahtevali tudi Trst, ako bi jim dali del mornarice, bi zahtevali celo. Pohlepnost Jugoslovani je neomejena in neomejeno je in ostane njihovo antiitalijanstvo, katero jih avtomatično napravlja za zaveznike ne samo Nemcev, nego kateregakoli našega bodočega sovražnika. Zato moramo mi napraviti nametati samo to politiko, da jih postavimo v položaj, v katerem bi nam kar najmanj škodovali. Svojo sigurnost na Adriji si moramo ustanoviti na absolutno pretežni sili v strateških položajih, tudi v mornarici, to je baš v onih točkah, katere nam hočejo Jugoslovani in njihovi drugovi, ne brez dalekosežnih vzrokov, sedaj odvzeti.« — Ta izvajanja spominjajo na nemško prenatetost, ki je počila in žalostno poginila.

Mi smo pripravljeni! Naše meje hočemo braniti z orožjem!

Belgrad, 10. decembra 1918.

Med tem, ko se svet razgovarja o naši usodi, se nam vtežavljajo poraja nova domovina. Naši politiki so se odločili, da najprej potegnemo vsaj glavne linije za notranjo konsolidacijo, da potem močno krepkele nastopiti na zunaj. Zunanji boritelji naj imajo trdna tla pod nogami, da se jim ne zruši temelj v odločilnem momentu.

Ne more se reči, da to razmotrivanje ni razumno. Kdor je v inozemstvu slišal dvome o možnosti naše konsolidacije, kdor je zlasti opazoval strupeno skepsko, ki je izhajala iz italijanske agitacije, ta bo brez rezerve pritril, da smo že zdaj potrebovali razglasitev enotne države SHS z vsemi konsekvencijami. Ta impresija je vodila tudi stvaritelj ženevskega pakta, ki istokotko proglašala enotno državo SHS kakor belgrajska adressa in mu daje zajedničko vlogo.

Na drugi strani pa vendar mi Slovenci stojimo pod strašnim utisom italijanske okupacije, da mora doskoro zamreti v nas vsak drug občutek razum skrbri za usodo naše zapadne granice. Zato je ženevski pakt tako brezobzirno forsiral ustanovitev skupnega zastopstva za vso zunanjo politiko SHS. Zato smo sedaj, ko je ta ustanovitev že dejstvo, tako odločno na delu, da se brez zavlačevanja vsi vstari skupna vlada, osobito zunanje ministrstvo in mirovna delegacija.

Poleg zunanje politike, ki naj bo jaka in naj vsak kompromis na našo škodo a priori zavrača, nas zanima v globoki meri reorganizacija naše vojske. V času, ko je orožje odločilo usodo sveta, imponira pripravljenost, svoj ideal zastopamo tudi s končnim sredstvom. Wilsonovi principi so v nevarnosti, liga narodov, ki naj zajamči trajni mir, se nemoreosnovati, akogredo državne meje preko živega telesa življenjaželnih narodov. Kakor je bilo treba pruski militarizem ubiti s silo, tako se naš silo bran ne more ogniti onemu sredstvu, koje do stvarjenja lige narodov, ako bi se kd hotel rogati idejam, ki jih je proglasil Wilson, je in ostane — »suprema ratio« — zadnji argument. Nas ne vodijo militaristične ideje, radi bi že pregnali za vselej vojaško sukno, vendar so meje, dokaterih se narodovičastniki do bližatine sme.

Reorganizacija naše vojske mora biti prva skrb zajedničke vlade. V tem oziru smo v resnici Slovenci lahko gotovi, da smo v dinastiji Karagiorgievičev in zlasti v regentu Aleksandru dobili krepk in izurjeno vodstvo. Dosedaj srbska vojska bude s svojim zdravim duhom napolnila tudi naše vrste — vrste jugoslovanske armade. Pri tej reorganizaciji mora vladati stativ pomoč vsa naša javnost. To pot bomo prav dobro vedeli, zakaj se borimo in poznavalci razmer v obeh tabo-rih reko, da bo hiter uspeh tam, kjer bo volja, disciplina in pogum. Zopet smo prišli na ono staro resnico, ki nam je pomagala, ko smo bili največji slabici: samopomoč. Da ustvarimo svojo obrambo, treba aktivnega sodelovanja vseh naših slojev. V nerazdružni enotnosti junaki iz Srbije, Črne gore in brati Hrvati bomo svetu kazali neomajno pripravljenost, da raje poginemo, kakor da odstopimo sveto nam zemljo ob Soči in Jadrano, ki v njej šele zdaj vidimo, kako neizmerno jo ljubimo.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani z dne 9. decembra 1918.

Avstrija je določila 900.000 K brezobrestnega posojila posestnikom na Koroški Beli in Javorniku, ki so pogoreli ob napadu laških letalcev v avgustu 1917. Tega posojila voinokreditni zavod za južno ozemlje v Celovcu še ni izplačal, ko je prišel državni preobrat, ampak je prenesel vse tozadevni fond na Dunaj. Oškodovanci naj vložijo pri Narodni vladi kratko prošnjo, naka se bo Narodna vlada obrnila na državni urad za zunanje zadeve na Dunaju, da izposluje izplačilo. — V Ženevi se nahaja okrog 2000 jugoslovanskih emigrantov — povečini Hrvatov in Srbov — ki se žele vrniti domov. Nemška Avstrija je pripravljena, prevzeti prevoz skozi svoje ozemlje pod pogojem, da se ji nakaze zato 30 vagonov premoza. Zadeva se sporoči skupni vladi v Belgradu na naslov dr. Korošca. — Poverjenstvo za javna dela bo razpisalo primerne nagrade za doletnike, ki naznanjajo osebe, katere kljub opetovanim pozivom niso oddale demobilizacijskega blaga, ki so si ga prisvojile v prvih tednih po državni preobratu. — Naredba poverjenstva za socialno skrb z dne 6. decembra t. l., po kateri imajo občine pravico, zasedati v slučaju potrebe zasebna stanovanja, se razširi v toliko, da se raztegne ta pravica občin tudi na zasebne obratne in poslovne prostore, ki naj se porabijo kot prostori za urade in za javne in zasebne naprave, ki služijo splošni koristi. — Delavski zavarovalnici zoper nezgode v Trstu in Gradcu se nahajata izven območja Narodne vlade SHS v Ljubljani: zato se preuredi »Poslovalnica delavske zavarovalnice v Trstu s sedežem v Ljubljani« za dobo do končne ureditve v »Začasno delavsko zavarovalnico« — zoper nezgode s sedežem v Ljubljani — in raztegne svoj delokrog na vse območje Narodne vlade SHS v Ljubljani. — Došla so poročila, da so pri Zaplani, Beli peči in v bližini Zirov prekorčili Italijani demarkacijsko črto. Zadeva se sporoči s protestom skupni vladi v Belgradu v roke dr. Korošcu.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani z dne 11. decembra 1918.

Določil se program za proslavo ujednjenja naroda SHS, ki se vrši v soboto in nedeljo dne 14. in 15. t. m. Predsednik, pov. za narodno obrambo in general Izvanovič obiščejo v soboto popoldne ljubljanske polke; v soboto ob 5. uri popoldne je mirozov. V nedeljo jutraj budnica; ob 8. uri sv. masa za moštvo v šentpeterski cerkvi; ob 10. uri sv. masa v stolnici. Člani Narodne vlade imajo ob 9. uri jutraj slavnostno sejo in odidejo nato k sv. masi v stolnico. Med maso se bodo oddale tri salve in 101 strel z grada. Da se pokaže enotnost armade tudi na zunaj, bodo stali vojniki, ki se udeležijo slavnosti, pod poveljstvom srbskega majorja. Oficijski banketi se ne priredijo; pač pa se da ta dan vojakom približek pri hrani. Delavci v tovarnah naj imajo v soboto popoldne prosto.

Imenovanje stanih častnikov: Za podpolkovnika major Franc Zwirn; za majorje generalnega štaba: stotnika gen. štaba Viktor Andrejka pl. Livnograd in Jernej Ankerst; za majorje: stotniki Viljem Dereani, Evgen Müller, Anton Krejčič, Anton Lukanc pl. Savenburg, Matija Stefin, Avgust Kolšek, Franc Jurkovič, Bogumil Burnik, Dragotin Pož, Edmund Schwarzinger in Martin Colarič. — Izvanredna imenovanja: Za polkovnika z nasl. in značajem generala major Rudolf Maister,

pov. voj. obm. pov. v Mariboru; za polkovnika v generalnem štabu: podpolkovnik Milan Ulmanský; za podpolkovnika: major Herm. Vidmar; za majorja v generalnem štabu: stotnik Alfred pl. Lavrič; za majorje: stotniki Edvard Vaupotič, Emil Knific in Ivan Orehek; za nadoskrbnika: oskrbnik Anton Satran.

Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu.

I.

V ospredju udeleženi umetnikov zanimata mahoma dve močni umetniški individualiteti: R. Jakopič in F. Tratnik.

Oba sta popolnoma raznovrstna vpodabljajoča elementa.

R. Jakopič je izvrsten reprezentant čustvenega impresionizma, ki mu je v stajnih akordih barve. Umetniški joče, ampak tudi olepševalno sredstvo njegovega umetniškega izražanja.

On je res lirik, ki poje svoje molče, globoke ter skrivnostne simfonije v sijajnih akordih barve. Umetniško kredo Jakopiča je torej barva. Občuti in pojmuje, riše in modelira edino z barvo.

Njegov notranji vid vse odseve barve, nainežnejše in nainedločnejše. Jakopič ustvarja ne glede na določnost oblike, katera se topi včasih komaj razvidna v barvstih pravicah čopiča na platno. Oblika je za Jakopiča podrejen činitelj, pri kateri dokumentira samo svoje globoke slikarsko čutenje, da doseže pri sliki to ali ono barvasto atmosfero, ki je bistvo njegovega stvarjanja.

Jakopič slika damo z zelenim pajčolanom ne da bi izražal v njenih rokah in obrazu več kakor z draperijo ali naslanjačem divana ali okvirom slike v ozadiju. Označi svojo delo »Zeleni pajčolan«, kakor bi mu ne šlo za človeško bitje. Ne poudarja tudi v svoji sliki človeka faktično več kakor druge predmete, ravna z vsemi strogo po svojem umetniškem prepričanju, ki vsebuje logične pravila in zakone. Chef-d'oeuvre moderne umetnosti se ne porodi iz hipne inspiracije umetnika, temveč izvira iz dolgotrajnega opazovanja in študija narave, njenih notranjih lepote in lastnega jaza.

Vsled tega se je Jakopič povzpela tako visoko, da živi v najožji zvezi z notranjimi odnosi narave svoje umetniško življenje. Poleg tega predstavlja slikarski talent nenavadne moči in skrivnostnih instinktov, ki so brezdvomno sem ter tja peljali roko tudi tam, kjer je izostal slikarski preudar. To se vidi pri »Zelenem pajčolanu«, kjer oblika zelene barve sploh ne moti ravnotežja, ker naide v reči svojo protutež in je z njo v medsebojno delovanje spojena. Vse ustvarja trdno celoto barvastega ozračja, ki se preriva skozi prostore slike.

V ustvaritvi prostora slike je smatrali Jakopiča mojstra. V tem pomenu je njegova slika »Čvetlice« chef-d'oeuvre impresionizma, kakor ga Jakopič individualno reproducira. Po tem proizvodu pristne umetniške lepote uumeva delo umetnika. Na platnu je dosegel tako globočino prostora, da navidezno izginja v tajinstveno nekončnost. Sijet je priprist in skromen, a vendar tako z barvami opremljen in umetniško vzorčen!

Oblike in kontrasti barv so po nezmotljivem instinktu umetnika vkljenjene v skupen akord, ki je prenapojen melanholije umirajočih cvetlic. Oudežno se na svojem kraju drži oranzovorumenar barva cvetlice v ozadiju. Njen odnos do modre vaze je podlaga barvaste kompozicije slike.

Treba se ozreti na poteze čopiča, ki se vijejo in medsebojno se viemajo, ustvarjajoče organično smov. Ni je mrtve poteze, ki ne bi kot krepki činitelj na sliki sodelovala. Kljub temu se na sliki vse premika, trese in diha življenja in gibanja. Napravi vtis, kakor da slika gnetoje umetnikove roke, ki so z resničnim veseljem iz življenja mešale barve.

Če se vprašava, da Jakopič — ja-ko daleč od kulturnega življenja Francoske, tiste zibelke moderne umetnosti — je dozorel v odličnega umetnika, moramo tem bolj občudovati njegov slikarski genij in delo.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz Kobarida smo dobili zadnje dni več dopisov, ki soglasno izražajo veliko ogorčenost slovenskega prebivalstva radi italijanske okupacije. Italijan je bil na Kobariškem takoj po izbruhu vojne. S težkim srcem so gledali ljudje, kako ginevajo pod sekiro vrtovi, kako se pustošijo nive in livade. Ko so odšli, so se oddahnili Kobaridci, ali le za malo časa. Kamor je stopilo nemško kopito, kjer je kampirala madžarska družina, tam je izginilo vse. Vso živino so bili nam pobrali. Napočil je dan zlate svobode, proste smo zadihali, zavirhrala je naša trobojnica, ali že je prišel zopet zemeljski tulen, naš slovenski napisi so odstranjeni, naša trobojnica je na tleh... ljudstvo pa se obnaša povsem uzorno, trpi in prenaša boli, pričrano, da napočil dan svobode v Jugoslaviji tudi ob Soči.

Sindaco v Tržiču je italijanski capitano Valentinis, sin nekdanjega mnogoletnega župana conte Valentinisa. Sindaco se je boril v italijanski armadi in avanziral do stotnika. Prejšnji župan zdravnik dr. Rebula je bil pobegnil v notranost Avstrije, malo predno se je razsula.

Campo di concentramento za bivše avstrijske vojake, pristojne na zasedeno ozemlje, je v Krmini. Tja jih pošiljajo iz vseh občin, pregledajo in pošiljajo domov. Ljudje se boje, da bi bilo to pregledovanje v zvezi s kakimi težkimi deli v opustošeni Benečiji, zato pa bežijo na vse strani, kamor kedo more.

Iz Hrpelju v Istri nam poročajo, kako tam preganjajo železnice. Dobe se pa tudi ovaduh in ovadne se glase na propagando za Jugoslavijo. Tako so prožnega mojstra M. pehali po Pazinu, kamor so ga bili odpeljali, tako so nega in tovariša G. prišli no-

meje v Divači in gnali enega v Buzot, drugega v Pazin. Italijanski oficirji pravijo v pogovorih, da naj bi Jugoslavija republika, da to bi bilo pametno, Srbija pa naj ostane sama zase. Jugoslovanci brez Srbije bili bi Italijani naklonjeni in pripravljeni celo odstopiti nekaj zasedenega ozemlja. Jugoslovanci pa im odgovarjajo, da Jugoslavija mora biti enotna, ves troimenški narod mora biti združen, naši Srbi pa so nam k srcu prirastli, teh se oklepamo in jih ne spustimo nikdar od sebe. Glede zasedenega ozemlja pa mora zmagati pravica na mirovni konferenci.

V Šibeniku v Dalmaciji vabijo Italijani krepke mladence v vojaško službo kot gardiste. Ponujajo jim na dan 25 K in 2 kg rize. Dosele se ni prijavil še nihče. Italijani arretirajo kratkoročno vsakega možaka, ako najdejo pri njem le kak žepni nožič. Ako pride kdo v vojaški obleki pa prosi, naj mu dovolijo, nositi jo, dokler si ne nabavi civilne, ga kar primejo in vržejo v zapor. In te potem pošljejo v Italijo. Italijanski poverjenik Lodolo pravi, da bi utegnili priti radi njih do nemirov. To so torej neke vrste talci.

Na Reki iščejo Italijani zveze z Madžari. »Secol« poroča, da so Madžari tudi vedno pripravljene podpirati stremjenja Italijanov po združitvi z Italijo, češ, da le, ako bo Reka Italijanska, bodo imeli Madžari pot do morja, drugače pa ne. List pravi tudi, da ako bo Reka hrvaška, se italijansko prebivalstvo izseli. To pa se le publika izjavlja. Ne verjamemo, da bodo Madžari tako kratkovidni, da se bodo obešali na vrat par Italijanov pa tudi ne verjamemo, da bi se kar vsi Italijani izselili s hrvaške Reke. Kar je nemirnežev, pa lahko gredo, kadar hočejo.

Proslava narodnega praznika dne 15. decembra 1918.

Narodna vlada SHS v Ljubljani razglasa:

Da se proslavi narodni praznik ujedinenja države SHS, se v nedeljo dne 15. t. m. ob pol desetih v tukajšnji stolnici opravi slovesna služba božja. Najprej se prečita adresa Narodnega večja in odgovor Njega kraljevega Visokosti regenta Aleksandra, potem se bo darovala slovesna sv. maša in po njej se izpostavi sveto Rešnje telo, zapoje Te Deum ter podeli blagoslov ritu romano.

Narodna vlada vabi vsa narodna društva, naj se te slovesne službe tožje udeležijo z društvenimi zastavami.

Narodna vlada SHS v Ljubljani.
Pogačnik s. r.

Oklic!

Mestna občina vabi vse narodno prebivalstvo, da o priliki našega narodnega praznika, v soboto in nedeljo, okraši svoje hiše in stanovanja, kolikor ima le možnosti, z narodnimi zastavami.

V Ljubljani, 12. decembra 1918.

Župan: Dr. Ivan Tavčar.

Dnevne vesti.

— Radi narodnega praznika naš list jutri v soboto ne izide.

— Javni politični shodi J. D. S. V nedeljo, 15. t. m. priredi Jugoslovanska demokratska stranka sledeče shode: v Sodražici ob 3. popoldne pri g. Alojzju Gnidica, v Turjaku ob pol 2. popoldne pri g. Kozarju, v Vel. Lašcu ob 4. popoldne pri g. Ani Hočvar, v Radeču ob pol 8. jutraj pri Hmelju, v Krškem ob 10. dopoldne v Sokolski dvorani, v Kostanjevici ob 3. popoldne v Sokolski dvorani, v Trebnjem ob 14. dopoldne v občinski hiši, v Mokronogu v soboto zvečer, v St. Jurju v nedeljo dopoldne pri g. Majzelju, na Dobravi pri Podnatu ob pol 10. dopoldne v šoli, na Bledu ob 3. popoldne v zdraviliškem domu, v Lescach ob 6. zvečer pri g. Legatu, v Krizah pri Trzinu ob 3. popoldne pri g. Jaku, v Sočanju ob 3. popoldne v Narodnem domu, v Brežicah ob 3. popoldne v Narodnem domu. Soseščeni in sosedstvenje, udeležite se teh shodov v največjem številu.

— Nesammetno hujšanje! Včeraj je »Slovenec« na naslov mestne uprave priobčil daljše zabavljanje, ki je malo premišljeno, površno in krivično. Zabavljanje je dandanes najhujše delo, posebno kadar se ve, da bo tako zabavljanje škodovalo političnemu nasprotniku. Iz tega namena pisala se je tudi ravno kar omenjena epistola in zato je bodi predvsem povedano, da v njej ne opazimo drugega, kot političen naskok, ki je toliko manj vreden, ker je pisan z jako letično logiko. V teh časih, ko je kaos povsod, ko živimo takorekč v petem letu vojne, zahteva čudni modrijan »Slovenec«, da naj bi se mestni stavbni urad že sedaj pečal z ureditvijo vprašanja železnice in kolodvorov. Ravnotako se od njega zahteva, da naj bi se pečal z razširjenim omrežjem cestne železnice, uredbo kanalizacije in končanjem regulacije Ljubljane. Očlovek bi se kar za glavo prijel, če bere take nesmiselnosti! Tukaj se hoče mestni urad podtakniti nebroj tehničnih del, ki bi se ne mogla izpeljati in naj bi sedelo v mestnem stavbnem uradu kakih trideset inženirjev, dočim danes sede v tem uradu celi trije inženirji! Sicer pa »Slovenec« sodeluje tudi neveden. Regulacija Ljubljane ne spada v delokrog mestne uprave; da je v taki misli, kakor se danes nahaja, zakrivila je stranka, ki je pred pričetkom vojne imela vso oblast v rokah. Načrti za kanalizacijo so že davno izdelani, in le čudimo se, da »Slo-

nec« ne zahteva, da naj se takoj začne kanale ob Ljubljani, v kolikor še niso gotovi, graditi. Kar se tiče kolodvorov, ni dvoma, da se bodo naše železnice podprale, in kadar se bodo napravili novi načrti za kolodvorov, je že danes gotovo, da bo tehnični urad narodne vlade moral opraviti vse potrebno, ne pa magistrat. Radovedni smo, ima li tehnični oddelek naše Narodne vlade že kak direktivo o tem? — Da se je dopisnik lotil dr. Tavčarja kot člana vlade, je postranska stvar; za kaj takega se župan ne briga. — Končno — o cestah bomo govorili pri drugi priliki — zdihuje dopisnik »Slovenec« po času in duhu primernem osvetežni občinskega sveta. Če bi šlo po njegovem, bi se poklicalo toliko svežih duhov v občinski svet, da bi prešla večina na SLS. Sai je mogoče, da pride enkrat do tega; zasedaj pa stoji župan na stališču, da je treba osvetežiti duha ne samo v ljubljanskem občinskem svetu, temveč tudi v občinskih odborih po deželi, ki so bili izvoljeni ob roki nakrivičnega volilnega reda in katerih gospodarstvo je še danes škandalozno. Potrebno je torej, da izda Narodna vlada SHS, naredbo, da se imajo po vseh občinah izvršiti nove volitve v občinske zastopce, in sicer na podlagi splošne in enake volilne pravice s proporcijem. Tudi ženska naj dobi volilno pravico, tako da se bo v volitvah v resnici pokazala prava volja naroda. Potem bo tudi na kmetih v občinskih odborih zastopana manjšina, ki bo kontrolirala delovanje županov. Naj torej »Slovenec« sodeluje pri tiskani na Narodno vlado, kjer imajo njegovi poverjeniki večino, in vse občine naj volijo, če ne en in isti dan, pa v enem in istem mesecu. To bi bilo časa in prilikam primerno osvetežni občinskih uprav!

— Huda jeza. Opazujemo, da se pri »Slovenec«, kar je odšel g. Izidor Cankar iz redakcije, hočejo vpeljati nova načela pri urejanju lista. Stefetov duh sili zopet v Katoliško tiskarno in piše se hudobno in zbadljivo; pisava nima drugega namena, nego zlobi političnega nasprotnika. Tako je zadnje dni »Slovenec« poročal, da bo imela stranka JDS 13 shodov, v oklepaju pa je povedal, da je ta stranka biva liberalna stranka. Ta pripomba je brezokusnost prve vrste! Radi bi vedeli, kako bi dopoldne glavnemu redakciji »Slovenec«, če bi naš list pisal o SLS, v oklepaju pa omenil, da je to nekdanja Sustersičeva stranka, katera je v največji harmoniji z bivšim deželnim glavarjem hujškala na svetovno vojsko. Takih neokusnosti mi ne bomo pisali, ker nečemo po nepotrebnem zbadati. Naša stranka in svoj program objavlja, in če se ji dokaže, da ne postopa v smislu tega programa, potem naj se napada, češ, da je kaj drugega, kot bi morala biti po tem programu! V drugem pa bodi »Slovenec« gospodi enkrat za vselej povedano, da pri nas nima nobena stranka izključne pravice do obstoja. Tudi SLS nima v tem pogledu nikakega monopola. Vse stranke so svobodne, in če bomo mi hoteli shode sklicovati, v to ne bomo berčali dovoljenja v »Slovenec« redakciji! —

— Narodna vlada poziva vse prebivalstvo naj okraši povodom narodnih praznikov svoje hiše in stanovanja z narodnimi zastavami.

— Mestni deklški licei proslavi zgodovinski dogodek ujedinenja SHS svečano 14. decembra ob 9. uri v uršinski cerkvi, na kar se opozore učence licea in licejske hudske šole.

— Narodni in državni praznik v Mariboru. V Mariboru se vrše velike priprave za slavlje narodnega praznika. V soboto, 14. t. m. prirede ob 5. popoldne bakladi z godbo jugoslovanskega pehotnega polka. V nedeljo 15. ob 10. dopoldne je svečanostna služba božja v franciskanski cerkvi. Pri službi božji svira vojaška godba. Slovenski službi božji prisostvujejo vojske in civilne oblasti in vse šole. Po končanem cerkvenem opravilu se poje v cerkvi narodna himna. Ob 11. svečanosten obhod po mestu. Na čelu obhoda idejdijo 3 vojski s prapori ujedinenja države Slovenec, Hrvatov in Srbov. Za njimi koraka vojaška godba, vse vojaštvo. Narodni svet, zastopniki uradov, dame v narodnih nošah. Sokoli in Orli z zastavami, dištiki in učenci s svojimi profesorji in učitelji, železničarska godba, skupine iz mariborske okolice in ostalo občinstvo. Po sprejedu je slavnostno zborovanje v Narodnem domu v veliki dvorani, na dvorišču in pred Narodnim domom.

— Krajevni odbor Narodnega sveta v Domžalah naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. slavnost v proslavo ujedinenja SHS. Zbirališče vseh društev ob pol 10. dopoldne pred šolo, nato se koraka k sv. maši, katera se vrši ob 10. uri. Po maši slavnosten sprevod po Domžalah z godbo, kateri se zaključijo pred šolo z slavnostnim govorom, deklaracijo šolarjev ter sviranjem godbe: Lepa naša domovina.

— Vzled narodne poštvovalnosti. Ljubljanski železniški uradniki in uslužbenci na Glavnem kolodvoru so nam izročili 1000 kron narodnega davka, ki ter nam sporočili, da bodo vsak mesec darovali v isti namen okrog 500 kron. Stavimo vrle ljubljanske železniške uslužbence za vzled vsi naši slovenski javnosti. Njim bodi izrečena iskrena zahvala.

— Pomagajmo! Poverjenik za socialno oskrbo gospod Anton Kristan, ki je bil pretekli teden v Belgradu, se je prepričal tam o neznosni bedi, ki vlada med srbskimi družinami. Nijamo ne stanovanj, ne obleke, ne oprave, vse jim je razdeljal in odnesel sovražitelj tulec. V še hujši bedi pa so otroci, ki marajo v hudi zimi hoditi brez obutve. Med temi otroci je tudi 3000 sirot! Da pokažemo bratstvo tudi v detanjih, zato je sklenilo poverjenstvo za socialno oskrbo, da napravi s pomočjo slovenskega ženstva akcijo, ki naj preskrbi tem najbednejšim otrokom čevlje. Poverjenstvo za socialno oskrbo vabi zato slovensko ženstvo, da se udeležijo sestanka, ki bo v soboto ob pol 6. popoldne v mestni posvetovalnici, da se dogovori o načinu pobiranja prispevkov po vsej Sloveniji.

— Na pomoč! Vsi Slovenci in Slovenke, ki čutite bratsko za naše odrešitelje Srbe, pripravite perilo, katero lahko utrpite, bodisi postelino, možko,

žensko ali otročje, da se pošlje bratom v prvo pomoč. Pomanjkanje je vsestransko, in najvišji kakor v najnižjih slojih. Nemci in Madžari so jim namreč odnesli vse, kar ni bilo pribito. Sprejmemo se tudi obuvati in denar. Z nabiranjem bo prišlo narodno ženstvo jutri na narodni praznik.

— Jugoslovanski otroci, ki se sedaj nahajajo v oskrbi v Hrvatski in Slavoniji, ostanejo tamkaj še čez zimo. Preskrbljeni so z obleko in perilom in se jim tudi sicer prav dobro godi. Čim se zboljšajo prometne razmere, bo mogoče sprejeti še več otrok iz jugoslovanskih pokrajin v oskrbo.

— Združitev dopolnilnih poveljstev in črnovojnškega okrajnega poveljstva. Dopolnilno okrajno poveljstvo prejšnje skupne vojske, domobranstva, ter črnovojnške okrajno poveljstvo v Ljubljani so se združila v skupno poveljstvo pod naslovom: »Vojno dopolnilno poveljstvo Ljubljana«, kamor naj se odslej pošiljajo vsi za zgoraj imenovana poveljstva namenjeni spisi, vloge in drugo. »Vojno dopolnilno poveljstvo« se nahaja na Ambroževem trgu št. 7 v prostorih nekdanjega dopolnilnega okrajnega poveljstva št. 17.

— Sprejem strank pri oddelku za prehrano. V oddelku za prehrano Narodne vlade SHS v Ljubljani se sprejemajo stranke odslej samo v sredo in soboto od 9. do 10. ure dopoldne. — Druge dneve, oziroma v drugem času se — izvzeti so le najnujnejši primeri — stranke ne sprejemajo.

— Narodna galerija. G. Valentin Šubic iz Poljan, brat slavnih slovenskih umetnikov Janeza in Jurija Šubice, je obljubil, da odstopi Narodni galeriji vsa znamenitejša dela iz zapuščine bratov Janeza in Jurija Šubice, da se uvrste v slovo umetniško galerijo, ko se otvori. Zbirka g. Valentina Šubice, ki si pridrži na umetninah lastninsko pravico, obsega razen slik tudi znamenite kartone in risbe. Nadalje je neimenovana dobrotnica poklonila Narodni galeriji v last krasno sliko »Marina v mraku« dalmatinskega umetnika Vidoviča, ki je bila pred leti kupljena v Jakopičevem navitovu.

— Vabilo na sestanek dobrih Jugoslovancev v svrhu ustanovitve političnega društva, za dobrobit matke Jugoslavije. Sestanek se vrši v ponedeljek, dne 16. t. m. v gostilni pri Mraku. Rimska cesta št. 3 ob 8. zvečer (steklena dvorana).

— Vse mlade zdravnike vabiva na sestanek v svrhu razgovora o možnostih naše nadalnje strokovne izobrazbe. Gospode kolege prosiva, da nama javijo svoje naslove, da se pisмено dogovorimo glede termina. — Dr. Matija Ambrožič in dr. Karel Luschützki, Ljubljana, Elizabetina cesta 5/II.

— Veterinarjem. V svrhu določitve vojaškega čina veterinarjev v področju II. vojnega okrožja, so naproseni vsi veterinarji, ki še sedaj aktivno služijo, kakor tudi oni, ki so že odpušteni, da nemudoma javijo svoji natančni naslov veterinarskemu referentu II. vojnega okrožja Ljubljana (I. dr. gimnazija, Gajeva ulica št. 14). V to svrhu se bodo tudi potem razpošiljali »vedenčni listi za veterinarje, katere naj g. veterinarji blagovolijo izpolniti in potem odposlati na zgoraj omenjeno poveljstvo. — Poverjenik za narodno brambo: Dr. Lovro Pogačnik.

— Veliko jugoslovansko slavlje se vrši na dan narodnega praznika ujedinenja v soboto, 14. decembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani in stranskih prostorih hotela »Union«. Vstopnice se dobe na dan slavlja ob 10. do 12. ure dopoldne v hotelu »Union« ter zvečer pri blaginji ob 7. ure nadalje. Kdor more, naj prinese kozarec s seboj, za drugo je skrblieno.

— Uradniška menza začne z obratom v nedeljo, 15. t. m. Prvi obed ob pol 1. popoldne. Lokal: hotel pri Malici v kletni dvorani nasproti glavne pošte, na kar se opozarja one, ki so že položili kavelje.

— Odsek za razmere na okupacijskem ozemlju. V okviru Narodnega sveta se ustanovi posebni odsek, kateri ima nalogo, pečati se predvsem z razmerami v okupacijskem ozemlju, zbirati podatke in informirati domače in zlasti tuino o položaju prebivalstva okupiranega ozemlja ter zlasti o postopanju italijanskih oblasti. Da bo mogel ta odsek izpolnjevati popolnoma svojo nalogo, je potrebno, da vsi oni, kateri morejo dati kaka poročila o položaju v zasedenem ozemlju, to nemudoma storo, in sicer na ta način, da alisani sestavijo poročila ter pošljejo odseku, oziroma se zglašje v ta namen v pisarni odseka. Pisarna se bo nahajala v Zidarijevi hiši na Dunajski cesti št. 31, pritrilje, kjer je uradoval pred vojno žitni zavod.

— Železniški osebni promet na Koroskem. Na progi Svetna vas-Jesenice vozijo redno vsaki dan osebni vlaki št. 11, 12, 13 in 18, na progi Svetna vas-Borovlje vlaki št. 2011, 2012, 2015 in 2016. Vlak št. 11, odhod iz Svetne vasi ob 6.20 popoldne, prihod v Jesenice ob 7.40 popoldne in vlak št. 13, odhod iz Svetne vasi ob 8.24 popoldne, prihod na Jesenice ob 9.45 popoldne imata v Svetni vasi zvezo iz Borovlj in na Jesenicah v Ljubljano. Trbiž in Podbrdo. V nasprotni smeri imata vlaka št. 12 in 18 enako zvezo v Jesenicah, v Svetni vasi pa samo vlak št. 12 zvezo na Borovlje, vlak št. 12 odhaja iz Jesenic ob 10.55 popoldne ter prihaja ob 11.16 popoldne v Svetno vas; vlak št. 18 odhaja iz Jesenic ob 10. dopoldne in doide v Svetno vas ob 11.13 popoldne. Vlak št. 2011 odhaja iz Svetne vasi ob 6. dopoldne, prihod v Borovlje ob 6.17 popoldne; vlak št. 2012 se vrača iz Borovlj ob 6.30 popoldne in doide v Svetno vas ob 7.7 popoldne; vlak št. 2015 odhod iz Svetne vasi ob 11.50 popoldne, prihod v Borovlje ob 12.7 popoldne se vrača iz Borovlj ob 5.10 popoldne kot vlak št. 2016 in prispe v Svetno vas ob 5.27 popoldne. Vlak št. 2012 ima v Svetni vasi zvezo na vlak št. 13, vlak št. 2015 v vlakom št. 12 in vlak št. 2016 na vlak št. 11 glavne proge. Promet iz Svetne vasi dalje proti Celovcu ostane še nadalje prekinjen.

— Prehrana na Koroskem. Ker prihaja iz Koroske mnogo prošenj za nakazila mlečnih izdelkov, opozarja žitni zavod v Ljubljani na sledeče: Sporočilo, da vlada v občini pomanjkanje in je treba nuje pomoči itd. ne zadostuje, ker prošnji brez natančnejših podatkov ni mogoče reševati. Tudi se ne more ozirati na prošnje privatnikov, temveč le na prošnje javnih aprovizacijskih korporacij, ki so na Koroskem večinoma županstva. V prošnji je navesti število vseh prebivalcev v občini, nadalje število popolnoma neposkrbljenih z natančno navedbo, koliko izmed teh je zaposlenih pri industrijskih podjetjih in koliko neposkrbljenec pripada kmetijskemu stanu. Žitni zavod je poslal na županstva tiskovine, katere je natančno izpolniti in jih takoj Zavodu vrniti.

— Opozorilo. Mestni magistrat opozarja vse prizadete na naredbo Narodne vlade SHS z dne 28. novembra t. l. št. 151 M. L. št. 15, glasom katere so stopile v veljavo dne 28. novembra t. l. vse zakonite določbe o uravnavi nedeljskega počitka v obrtnem obratovanju.

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Izšli sta 22. in 23. številka. — Direktna železniška zveza Ljubljana - Dunaj. Z današnjim dnem je do drugega ukrepa zopet postavljena direktna zveza Ljubljana - Dunaj in Dunaj - Ljubljana. Na progi vozita vsak dan dva vlaka in sicer vlak št. 32 odhaja iz Ljubljane ob 2.47 pop. in prihaja na Dunaj ob 7.31 zvečer drugega dne, vlak št. 34 odhaja iz Ljubljane ob 11.20 popoldne in prihaja na Dunaj ob 3.35 popoldne. Z Dunaja odhaja vlak št. 31 ob 8.10 dopoldne in prihaja v Ljubljano ob 16. popoldne, vlak št. 35 odhaja z Dunaja ob 9.40 zvečer in prihaja v Ljubljano ob 12.34 popoldne.

— Begunski vlak. V soboto 14. t. m. bo vozil zopet begunski vlak iz Ljubljane proti Trstu, Pulju in Gorici in sicer z južnega kolodvora.

— Begunci, stanujoči v mestu Ljubljani, naj se zglašijo zaradi potrdil na plačilnih polah (za begunsko podporo) začasnemu v mestnem popisovalnem uradu (Mestni trg 2, pritrilje, nasproti glavni krušni komisiji).

— O dobavi razstreliva. Za izključno nakazovanje razstreliva je pooblaščen nadporočnik ing. F. Rueh, ki ima svojo pisarno v skladišču na glavnem kolodvoru v Ljubljani, in se je zato v vseh teh zadevah edino na njega obračati.

— Gostilničarska zadruga ljubljanske razglasa: Mestni magistrat opozarja zadrugo, da se kljub še vedno obstoječi strogi prepovedi, točiti znanje po gostilniških in kavarniških obratih, točijo žgane pijače. Poda se s tem zadrugi opomin, da je točenje žganih pijač, bodisi v katerikoli obliki, kratkoročno prepovedano; prestopki se bodo v prve kaznovali z občutno kaznijo, v ponovnem slučaju pa se odvzame koncesija. — Tovariši, ne prezirajte predpisov!

— Hišne posestnike vnovič opozarjamo, da so zavezani dati vsak dan hodnike pred svojimi hišami osnažiti, po mestih in postrasti blato, odnosno sneg z njih. Kdor v bodoče tega ne bi storil, bo imel opraviti s policijo, ki ima nalogo, vsakogar ovaditi, ki bi se ne ravnal po predpisih.

— Recept za droži. Od dobro vsajane testa vzemi 5 dkg (to zadostuje za en hleb kruha iz 1-1½kg moke) ga drni in mu vsilni moko tako dolgo, da postanejo na pol trdi in na pol suhi osvalki podobni podmetu ali ječmenovemu zrnu. Ti se potem na desko v tanko plast raztrosijo, da se zamorejo sušiti. Tak droži se drže po več tednov ako se na hladnem, suhem prostoru shranijo v včasih pomešajo, da se med seboj ne spoprimejo. Kruh pripravljen iz takih droži ima prijetno kisel okus. Po nekod rabijo namesto droži staro testo, kar pa ni priporočljivo, ker pri istem je prešel ogelni kis v gnulob, kar kruhu neprijeten okus da.

— Umrla je za pljučnico danes jutraj Marija Bač, trgovka in hišna posestnica v Ljubljani. Prešernova ulica št. 42. Pogreb se vrši ob pol 2. popoldne dne 14. t. m.

— Brivnice bodo v soboto na narodni praznik in nedeljo cel dan zaprte, zato pa bodo danes dne 13. t. m. izvanredno do 9. ure zvečer odprte.

— V Kočevju se je ustanovila v nedeljo, dne 8. t. m. ob močni udeležbi Slovencev iz kočevskega okrožja krajeva organizacija JDS, ki šteje nad 100 članov iz vsega Kočevskega. Pristopanje se še vrši. Izvoljen je za predsednika g. dr. Ivan Sajovic, odvet. namestnik in posestnik v Kočevju, za njegovega namestnika g. Peter Miklavčič, za tajnika g. Viktor Medved, njegovim namestnikom g. Alojz Klemenčič, za blaginika g. Anton Cetinski, vsi v Kočevju, odborniki Adolf Poje, posestnik v Livoldu, g. Ivan Cetinski, posestnik na Moravi, g. Anton Kaifež, veleindustrija, Franc Lesiak, obratovodja in Franc Kadunc vsi v Kočevju, za preglednike računov g. dr. Stefan Rajh in g. Franc Starin.

— Stacijsko poveljstvo v Celju je prezel majorka Burnik.

— Slovenska zastava na šulferanski šoli na Pragerskem je visela dne 8. t. m. V poslopju so namreč zborovali Slovenci.

— Aretiran nemški general. Blizu Pragerskega so 10. t. m. prišli nemškega generala, ki se je preoblečen kot četovodja potepal po naših krajih. Ko so ga preiskali, so našli pri njem 23 milijonov kron denarja. Pripeljali so ga v Maribor.

— V jugoslovanskem taborišču v Citta Ducale v Italiji se nahaja stotnik dr. Mato Zorian iz Središča.

— Nova železniška zveza Slov. Stajer-Hrvatska. Pišejo nam: V našem poročilu »Nova železniška zveza med Slov. Stajeri in Hrvatsko« je nekoliko netočnosti. Pisec je namreč zamenjal trg Krapišo s trgov Pregrado. Proga Rogatec-deželna meja je dograjena do kraja Dobovec (obč. Sv. Rok ob Sotli) v dolgotrajnih 6 km in sicer po soteski dolini ob okrajni cesti Rogatec-Krapina (ne pa Pregrada, ki leži kakih 7 km južno od tod). Do Krapine bi bilo še graditi kakih 13 km. Iz Dobovca (dež. meja) vozi skoro vsak dan do dvakrat tovrstni vlak bruse in drva, malo pred Rogatcem pa nalaga na enem mestu premoz, na drugem na steklenice za alatinio. Osebni promet iz Dobovca (dež. meja) bi se torej lahko z vsakim

dnem otvoril, kar bi bilo v veliko korist tukajšnjemu prebivalstvu, zlasti onega iz Hrv. Zagorja, ki je zelo obljubeno. Merodajni faktorji, dajte nam za prvo silo vsaj to ugodnost!

— Živilske razmere na Koroskem, posebno kar se tiče beliaške okolice, so dokaj razlikujejo od naših. Tamošnji kmetje neproduktivnim slojem prav radi pomagajo in še niso predrati. Mleko n. pr. stane ponekod liter le 52 v. Bežečega vojašča je šlo tam skozi neki mnogo več, ko tukaj in so si ljudje nabrali toliko, da so lahko zadovoljni. Moka, zabela, sir, kava, sladkor, rozine, rožiči, rum, čaj, živina, prašiči, govedina, kuretnina, vozovi, vprega in mnogo drugega materiala so nabrali. Celo s Kranjskega so hodili tja pona. V Beljaku je pač, kakor po mestih sploh, kruh nekoliko bolj vžiten in tudi mesnina je cenejša. Zapolnjen material, posebno živila, je oblast občinstvu dala prav po nizkih cenah, obleke in perila so pa itak sami dovolj dobili. Čaj se je prodal kg po 7-8 K, rum pa po 3 K liter. Če imajo tudi dovolj sladkorja, bodo lahko pili res dober čaj. — Tamošnji nemškutari se baie že udajajo usodi, le skrbijo jih, če bodo smeli v Jugoslavijo nemško govoriti. Nato dobivajo odgovore, da lahko noč in dan nepretrgoma, toda odvisno bode vse le od tega, kaj se bo govorilo.

— Kino »Ideal«. Včeraj je dospel senzacionalni dunajski film »E. Skratla-storčeva črka«, ter zbudil med gledalci splošno pozornost. Ze sam naslov je provzročil med ljudstvom živahno radovednost, in avtor tega filma, Konrad Wiedner, v zgoraj omenjenem filmu v polni meri zadosti vsem zahtevam, ki jih dandanes stavi razvijena filmska publika do avtoritve iznadljivosti. Ta drama v petih delih obravnava izvanredno in zanimivo snov, vsebuje krasne scenerije, oprema je elegantna in tudi interpretacija glavnih ulog sta prvovrstna umetnika, Marta Novell, čije okusne toaletke so vzbujale močno dopadajanje, igra priprosto zvonicarjevo hčer, pozneje na elegantno grofice s polnim razumevanjem in čustvom, dočim igra njen partner Werner Kraus težko ulogo beba in obenem zlobnega Amadeja z neprekoslavno istinitostjo. Na sporedu ostane ta drama do nedelje 15. decembra. Mladina nima pristopa. Kino »Ideal«.

— Vojaške konje je prišel kupovat v Ljubljano posestnik Mane Stanič iz Brinja v Liki na Hrvaškem. Kupil je le enega in ga izročil gončaku, da mu ga je znal domov z drugimi, ki so bili tudi tu nakupljeni, sam se je pa hotel odpeljati proti domu z vlakom. Mož je pa imel nesrečo. Komaj je stopil v železniški voz, se seže v žep tuja roka ter ukrade iz njega listino, v kateri je imel Stanič še 2509 K denarja. Osumljenec, ki je svojo žrtve opozoval že pri blaginji, je bil baie prijet.

— Kolo ukradenko. V hiši Poljanske ceste št. 15 na hodniku je bilo predvečernim moško kolo ukradenko. Polna plošča nosi znamko Kinta. Mirovni plašč skorj novi, je sprednji sv. znakma Buren, zadnji sv. z rdečim pasom. Balanca je zelo grob upoznena. Pred nakupom se svari. Kdor izsledit storilca, dobi nagrado 80 K. Poroča se istotam H. P. I. nadstr. ali pa pri polic. ravn.

— Izgubila se je med progo Trzin, Ljubljana dr. kolodvor črna listnica z precelšno vsoto denarja in legitimacijo od II. vol. odseka v Ljubljani, glaseče se na ime praporščak Franjo Gorjanc iz Ljubljane. Listnica naj se blagovoli z vsebino izročiti pri mobilnem železniškem skladišču v Spod. Šiški (nekdanje Kozlerjevo kegljišče) proti primerni nagradi.

— Lovski pes (nepreličar) se je izgubil v soboto 8. decembra na Viču in je vtekel z nekim napad pokritim vozom. Prosi se, da ga najditelj odda v Rožno dolino št. 285. Pes je bel, črno naškropljen in sliši na ime Oke.

— Izgubljena žival. Pri izkadanju živine, ki jo je dobila »Vnovčevalnica« za aprovizacijo mesta te dni se je na poti s kolodvora na Zelen hrib izgubila ena žival. Kdor ve kaj o tem, naj naznani »Vnovčevalnici za živino in mast v Ljubljani« Turjaški trg št. 1 proti primerni nagradi.

— Izgubil se je srebrna ura dne 10. decembra od 5. do 6. zvečer od Polakove tovarne do Starega trga št. 6. Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda v upravo »Slov. Narod«.

— Našla se je v Sp. Šiški ročna torbica z nekaj denarjem. Dobi se v Sp. Šiški, Pavšekova ulica 128.

Društvene vesti.

— Sokoli v kroju se zbirajo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 9. jutraj v Narodnem domu.

— Telovadno društvo »Ljubljanski Sokole« naznanja svojim članom, da je telovadnica v Narodnem domu zopet toliko v redu, da se z redno telovadbo lahko prične v najkrajšem času. Telovadilo se bode, kakor pred vojno, v naslednjih ločenih oddelkih: članska telovadba, vrsta starejših bratov, šolski naraščaj, obrtni naraščaj, dištaki oddelki, ženski odsek. Vpisovanje v vse te posamezne oddelke se vrši v telovadnici Narodnega doma v naslednjem redu: za šolski naraščaj v soboto 14. t. m. od 2. do 4. popoldne in v nedeljo od 11. do 12. dopoldne; za obrtni naraščaj v ponedeljek 16. t. m. od 6. do 8. zvečer; za dištaki oddelke v petek 13. t. m. od 4. do 6. popoldne. Članice ženskega oddelka priklajajo se pri sestri Angeli Preskerjevi na Sv. Petra cesti vsak dan od 9. do 11. dopoldne in 3. do 5. popoldne. — Vsakojaka poiasnila dobe se od ponedeljka, dne 16. t. m. nadalje, v odborovi sobi v Narodnem domu vsak dan od 6. do 7. zvečer.

lek ni telovadbe, ker je telovadnica od dana drugam. — Odbor.

Občni zbor »Društva slovenskih profesorjev« se vrši v nedeljo, 15. t. m. ob 3/4 na 10. — (radi utemeljenega ugovora več gg. tovarišev proti 9. uri) — v risalnici (II. nadstropje) I. SHS gimnazije v Ljubljani. Dnevni red: I. Pozdrav. II. Poročilo odbornikov. III. Volitve novega odbora in sicer predsednika, 8 odbornikov, 2 namestnikov, 2 preglednikov računov. IV. Slučajnosti. — Priglasen je pravčasno le en samostojen predlog. Vabijo se vsi gg. tovariši, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, vztrajajo do konca ter so pripravljeni tudi popoldne. Časi so izredno resni. Nuje koristi naše učne se mladi, našega naroda, našega stanu nas kličijo k resnemu delu. Odzivimo se radi vsi! — Odbor.

Društvo slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani pozivlja vse izprašane slovenske notarske kandidate, da vložijo prošnje za razpisano notarsko mesto v Mariboru. Rok do 25. t. m.

Gremiji trgovcev v Ljubljani pozivlja vabi vse članstvo na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 15. t. m. v dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo o položaju. 2. Volitve novega osrednjega odbora. 3. Naše stališče napram socialnim demokratom. 4. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe se pričakuje. — Osrednji odbor.

Krojaško nakupovalno društvo v Ljubljani opozarja vse člane, ki so sprejeli pristopnice, naj jih takoj pošljejo izpolnjene, da bo čim prej mogoče priti do resnega delovanja. Na Zadrugo pisarno, Gosposka ulica št. 5.

Občni zbor Sokola v Mostah pri Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. popoldne ob 3. v gostilniških prostorih brata Kavčiča na Selu (pri kemični tovarni) z običajnim dnevnim redom.

Občni zbor »Sokola« na Vrhniki se vrši v nedeljo 15. t. m. popoldne ob 4. pri »Črnem Orlu«.

Telovadno društvo Sokol na Jesenicah prične v ponedeljek, dne 16. grudnia t. l. ob pol 8. zvečer s poukom ženske telovadbe v Sokolovi (preje nemški) telovadnici. Vabi se sem vse napredno misleče žensktvo, da se v ponedeljek zagotovo udeležijo tega važnega sestanka.

Podružnica Slov. plan. društva v Radovljici bo imelo svoj redni občni zbor v petek, dne 20. decembra 1918 ob 8. zvečer v Kunstelijski restavraciji z običajnim dnevnim redom.

Sokol v Radečah pri Zid. mostu ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom dne 15. t. m. ob 3. popoldne v gostilniških prostorih g. Hmelja (pri Rozi), na kar se opozarjajo vsi bratje, sestre in prijatelji društva.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne: Danes zvečer ob pol 8. opereta »Michujevi hčerki« izven abonementa. — V soboto zvečer ob pol 8. slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika in sicer »Pradana nevesta« izven abonementa.

Strežnice za častniško obednico proti dobri hrani in plačilo 120 K mesečno se sprejmo takoj, Kje, pove upr. »Slov. Nar.« 7498

Kupim dobro vpeljano trgovino ali gostilno na prometnem kraju, če mogoče z nekaj zemljiščem. — Ponudbe pod »Jugoslov. 7244« poste restant Velenje Stajersko.

Gospodična z dveletno pisarniško prakso, z močno strojeopisjo, dobra računarka, išče primerne službe. Ponudbe pod »pisarniška moč/7310« na upravnštvo »Slov. Naroda«. 7310

Ivan Cankar pisatelj, njegov dolgotrajni odlični sotrudnik. Ljubljana, 12. dec. 1918.

: Vlagalko : sprejme »NARODNA TISKARNA«.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja povodom smrti naše nezabne soproge, oziroma mamice in sestre izrekata svojo najtoplejšo zahvalo potrti rodovini

Schiffner-Klinar.

Jesenice na Gorenjskem, dne 10. grudnia 1918.

Ing. Egon Butscher in Artur Butscher, trgovca, naznanjata v svojem in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem presrečno vest, da je njih iskrenoljubljana mati ozir. stara mati, tašča in teta, gospa

Louisa Butscher

v četrtek, dne 12. t. m. ob 9. uri zvečer, po daljši, mukepolni bolezni, preživena s tolažili sv. vere, bogudano preminula.

Pogreb nezabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 14. decembra 1918 ob 3. uri popoldne iz mrtvalke veže pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

V. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. 7569

V Ljubljani, dne 13. decembra 1918.

Poselni parte se ne izdajo.

ven abonementa. — V nedeljo popoldne ob pol 3. ljudska igra »Deseti brat« izven abonementa. Zvečer ob pol 8. prvič v sezoni Spicarjeva otroška igra »Pogumni Tonček« izven abonementa. — V ponedeljek 16. t. m. zvečer ob pol 8. opera »Prodana nevesta« za »B« abonement.

»Slovenčevemu kritiku«. Z ozirom na kritiko g. A. R. v včerajšnji številki »Slovenca« blagovolite popraviti: Govekarjeva ljudska igra »Deseti brat« se je sprejela v repertoar po gledališkem svetu. Zato torej ne more biti odgovoren intendant za opero in opereto. Za način uprizoritve je pa odgovoren na lepaku naznanjeni režiser. — Dr. Grafenauer, intendant za dramo.

Najnovejša poročila.

Češki listi o Ivanu Cankarju.

Praga, 13. decembra. Listi priobčujojo članke in feljtone o pokojnem Ivanu Cankarju. »Narodni« Politika« je priobčila v svoji opoldanski izdaji kot prvo vest o Cankarjevi smrti. »Narodni Listy« priobčujo izčrpen Cankarjev življenjepis. »Pravo Lido« in vsi ostali listi ocenjujejo delovanje Ivana Cankarja in naglašajo, da je z njim umrl ne samo eden največjih slovenskih, marveč v obče slovenskih pisateljev.

O sestavi centralne vlade v Beogradu.

Beograd, 11. decembra. »Pravda«, glasilo srbske napredne stranke poudarja, da je s prihodom ministrskega predsednika Pašića stopilo vprašanje o sestavi centralne vlade v odločilni stadij. Voditelj nacionalne stranke dr. Vojka Velkovič in Stojan Ribnikar sta že dvakrat konferirala z ministrom Stojanom Protićem glede sodelovanja njihove stranke v koalicijskem kabinetu. Sporazum še ni dosežen, vendar pa je gotovo, da bo to vprašanje rešeno ugodno za obe strani. Pri sestavi ministrstva pridejo v poštev tudi socialisti. Najbrže se jim poveri novoustanovljeno ministrstvo za narodno zdravje.

Angleška mislija v Zagrebu.

Zagreb, 12. decembra. Te dni se je tu mudila angleška mislija, ki ima nalog, da se informira o naših železniških razmerah in da ukrene vse potrebno glede uvoza živil in blaga iz entitnih držav.

Karlovi vari in Opava v čeških rokah.

Praga, 13. decembra. Češko-slovaška stotinja broječa 500 mož je zasedla Karlovo varo.

Brno, 13. decembra. Češko - slovaške čete zasedejo že v nekaj urah Opavo v Šleziji, kjer je sedež nemške deželne vlade.

Povratek čeških čet iz Italije.

Praga, 13. decembra. Prvi oddelki češke legije, ki se je na strani Italije borila proti Avstro - Ogrski, je dospela v Češke Budějovice. Na kolodvoru je legionarje sprejel in pozdravil minister za narodno obrambo Václav Klofač v spremstvu zastopnikov Narodnega Vybora.

Praga, 13. decembra. Češki listi javljajo, da se v kratkem vrnejo na Češko Česko - slovaške čete, ki so bile vjete na italijanski fronti.

Prošnja Nemcev v Češki na entento.

Praga, 13. decembra. V imenu nemške vlade na Češkem je sestavil dr. Lodgeman noto na entente vlade, v kateri se pozivajo, naj bi dale nemške pokrajine na Češkem zasedi po ententinih četah. Centralna vlada na Dunaju te note še ni odposlala.

Rnjževnost.

Maribor in bodoča državna meja. Spisal dr. P. K. Izdal in založil mariborski Narodni svet. Maribor 1918. Tisk Cirilove tiskarne. Cena 50 vin. — Pisec dokazuje na temelju zgodovinskih podatkov, da je Maribor slovenska posest in slovenska last. Brošura je razdeljena v tri poglavja. Prvo poglavje nosi naslov: »Stari Maribor«; drugo poglavje: »Današnji Maribor«; in tretje: »Maribor kulturno in gospodarsko ognjišče«. Pisec se je posrečilo z zgodovinskimi in statističnimi podatki neomažno dokazati, da imajo Slovenci do Maribora najmanj toliko pravice, kakor Francozi do Strassburga. Brošurico priporočamo slovenskemu ljudstvu.

Dijavlu! Knjiga Dr. Debeveca, toliko časa pričakovana, je že par mesecev v prodaji. Pisatelj opisuje z veliko spretnostjo dijaško življenje in slovenski dijak bo spoznal ob čitanju te knjige isti svet in isti način življenja, kakor ga živi sam. Poleg tega bo pazljivi čitatelj opazil, da se je avtorju posrečilo razviti skoro neopazno kulturno zgodovino svoje dijaške dobe in marsikdo bo mogoče spoznal, da pomenja ravno ta doba podlago našemu narodnemu in kulturnemu razmahu. Pisatelj vodi svojega bralca s priprostim besedami in z rahlo nežnostjo od stopinje do stopinje, do velikega razpota in postavi pred življenje abiturienta. Poleg tega pa je knjiga tudi neprecenljive vzgojne vrednosti in avtor je lahko z uspehom, ki ga je deloma že dosegel s knjigo, popolnoma zadovoljen. Slovenski dijak naj pridno sega po Debevečevih »Vzorih in bojih« in želja je, da bi sledil bistroumnemu Ivanu, ki hiti odločno po doživljanju polni življenjski cesti za vzori in boji do končnega cilja. Delo je precej obirno in stane vezano 11 K, broširano 8 K 80 vin. Dobi se v vseh knjigarlah v Ljubljani.

Aprovizacija.

— Kruh se bo prodal v soboto le do 11. ure popoldne. — V nedeljo so prodajalne kruha cel dan zaprte.

— Ubožna skupina na rdeče karte s črko A dobi meso jutri v soboto, dne 14. decembra 1918 popoldne od pol 11. do 12. ure v Ljudski mesnici namesto popoldan. — Ljudska mesnica.

— Inozemsko meso. Mestna aprovizacija ljubljanske bo oddajala inozemsko meso v ponedeljek, dne 16. t. m. od 7. do 9. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

— Špeh za II. in III. okraj. Stranke II. in III. okraja prejmejo špeh na zelena nakazila za krompir v ponedeljek, dne 16. t. m. na Poljanski cesti št. 15. Določeno je tale red: popoldne od 8. do 11. pride na vrsto II. okraj, popoldne od 2. do 5. III. okraj. Stranka dobi za vsako osebo 30 dkg špeha, kilogram stane 30 kron.

— Čai in rum na črki »C« in »D« uhožne akcije. Mestna aprovizacija bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici, strankam, ki imajo izkaznico C ali D, na vsako osebo po 5 dkg čaja in četrt litra ruma po sledečem redu: v ponedeljek, dne 16. t. m. popoldne stranke »C« črko C od št. 1 do 400, popoldne št. 400 do 800; v torek, dne 17. t. m. popoldne

št. 800 do 1200, popoldne št. 1200 do 1600; v četrtek, dne 19. t. m. popoldne št. 1600 do 2000, popoldne št. 2000 do 2400; v petek, dne 20. t. m. popoldne št. 2400 do konca in popoldne stranke »C« črko »D« od št. 1 do konca. Stranke, ki imajo izkaznico s črko C ali D, plačajo za vsako osebo 6 kron. Tega reda se je točno držati. Posodo je prinesiti s seboj.

— Sveče na rodbniške izkaznice za petrolej »A«. Stranke I., II., III., IV., V. in VI. okraja prejmejo sveče na rodbniške izkaznice za petrolej, zaznamovane s črko »A«, v ponedeljek, dne 16. t. m., v torek, dne 17. t. m. in v sredo, dne 18. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je tale red: I. okraj v ponedeljek, dne 16. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 350, od 9. do 10. št. 351 do 700, od 10. do 11. št. 701 do konca. II. okraj: v ponedeljek popoldne od 2. do 3. št. 1 do 400, od 3. do 4. št. 401 do 800, od 4. do 5. št. 801 do konca. III. okraj: v torek, 17. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do konca. IV. okraj: v torek popoldne od 2. do 3. št. 1 do 350, od 3. do 4. št. 351 do 700, od 4. do 5. št. 701 do konca. V. okraj: v sredo dne 18. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do konca. VI. okraj: v sredo, popoldne od 2. do 3. št. 1 do 300, od 3. do 4. št. 301 do 600, od 4. do 5. št. 601 do konca. Vsaka stranka dobi pol zavitka sveč, kar stane 1 króno.

Gospodarstvo.

— Vrednost avstrijske krone. Dunaj, 11. decembra. Kurs avstrijske krone še vedno pada. V normalnih časih je znašala vrednost avstrijske krone v Švici 1 frank 5 centimov, danes pa ima vrednost 28. 75 vinarjev.

— Lastniki jugoslovanskih parnih in umetnih mlinov so imeli v Zagrebu sestanek, kjer so sklenili, da osnujejo samostojno jugoslovansko zvezo parnih mlinov, neodvisno od dosedanje ogrske zveze.

— Emisija novih delnice ljubljanske kreditne banke. Z ozirom na pretrgane pošte zveze z Dunajem, Prago in precejšnjim delom Jugoslavije ter da se varujejo interesi poselnikov starih delnice do izdane nove emisije, je upravni svet ljubljanske kreditne banke sklenil, podaljšati subskripcijski rok do 31. decembra 1918, na kar vse zainteresirane opozarjamo. — Pogoji subskripcije so razvidni iz današnjega inserata.

— Poziv. Dne 10. decembra 1918 so na sestanku v Mestni hranilnici ljubljanski v Ljubljani sklenili zastopniki 26 denarnih zavodov, ki imajo svoje seje v Sloveniji, predlagati svojim upravnim odborom, da sprejmejo sledeči sklep: 1. Obrestna mera zasebnih vlog pri hranilnicah in bankah, od 1. januarja 1919 dalje ne sme presegati 3 odstotka. 2. Obrestna mera zasebnih vlog pri zavodih, ki obrestujejo vloge s celoletnim zaključkom, od 1. januarja 1919 dalje ne sme presegati 3/4 odstotka. 3. Obrestna mera vlog denarnih zavodov pri bankah in drugih denarnih zavodih od 1. januarja 1919 dalje ne sme presegati: a) za dnevno razpoložljivi denar 3/4 odstot.; b) za 3 mese-

ce vezani denar 3/4 odstot. Upravni odbor naj se o tem izjavi in zadevno izjavo vpošlje Mestni hranilnici ljubljanski zanesljivo do 20. decembra 1918.

Povišanje naročnine. Našim cenjenim naročnikom!

Vsled izrednih težkoč pri dobavi tiskovnega papirja, ki ga zamoremo dobiti le po izredno visoki ceni, primorani smo — žalibog — iznova stopiti pred naše cenjene naročnike z zvišanjem naročninske cene »Slov. Naroda«, ker drugače nam ni mogoče kriti ogromnih sedanjih stroškov.

Od 1. januarja 1919 bo veljala toraj naslednja povišana naročnina:

Za Jugoslavijo in vse dežele bivše Avstro-Ogrske:

Celo leto	60 K — h
pol leta	30 — »
četrt leta	15 — »
na mesec	5 — »

Za Ljubljano:

Celo leto	58 K — h
pol leta	29 — »
četrt leta	15 — »
na mesec	5 — »

Za Nemčijo 65 K, za Ameriko in druge države 70 K.

Kdor je naročnin za leto 1919 vže vpsal, izvoli jo dopolniti gorenjim cenam primerno.

Predvčerajšnjem smo sicer priložili vsem naročnikom čeke, a v sedanjih razmerah je bolje in točneje poslati po nakaznicah.

Prosimo cenjene naročnike, da izvolijo vpoštevati gorenje cene ter prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v nadalje.

Uprava »Slov. Naroda«.

Novi poštni naslovi.

Cenjenim naročnikom naznanjamo, da smo naslove poštinih naročnikov na novo natiskali in danes prvič razpošljamo list z novimi naslovi. Pri ogromnem številu naslovnikov je lahko mogoče, da smo koga prezrli in prosimo, nas v takem slučaju nemudoma obvestiti, da zamoremo pomoto takoj odpraviti.

Grenčica »Franz Josef« doseže redno telesno odvajanje ter zadostno prebavo: hitro zmanjša napenjanje v telesu ter povzroči hitro izginjenje vavolana ter telesu.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
KISLA VODA

Naša z vrtom in njivami je naprodaj. Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 7398

Nekaj ruskega čaja se kupi. Kje, pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 7394

Mehlovano sobo s kuhinjo išče mirna otrok. Pismene ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod »Kuhinja/7216«. 7216

Staro vino od 56 litrov naprej je na prodaj po ugodnih cenah. Dostavila se tudi na dom. J. Jelenič. Stara pot št. 1. 7358

Lokal za moderno trgovino ako mogoče v sredini mesta se išče za takoj ali za 1. januar. Ponudbe pod šifro »J. V. 5/7370« na upravnštvo »Slov. Naroda«. 7370

Kdo bi posodil 2500 K tekom enega leta proti mesečni odplači 50 K z obrestmi? Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod »Huda stiska/7476«. 7476

Gospodična z dveletno pisarniško prakso, z močno strojeopisjo, dobra računarka, išče primerne službe. Naslov pod: »Zmožnost« 7305 na uprav. »Slov. Naroda«. 7305

Večje tovarniško podjetje v bližini Ljubljane pripravno za vsako obrt, z zvrsteno spadojočim kmetijskim poslopjem in 20 abiti zemlje ter kmetijskim orodjem s proda. Kdo, pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 7499

10 kg sladkorja in 100 K dam onemu novoporočencu za takoj ali pozneje mehlovano stanovanje, obstoječe iz 2 ali ene sobe, kuhinje in dvorani, v kakem mirnem delu mesta. Kdo, pove upr. »Slov. Naroda«. 7500

Perutnina, to so purani, gosi, kokoši, piščeta, debela, pitana, sveže zaklana in osnažena, kakor tudi suhe gobe pošiljam ceno na veliko kakor tudi po pošti. Išcem tudi zastopnika v tej stroki. — Jugoslovanska eksportna trgovina Rudolf Hrvatić, pošta Križevci pri Ljutomeru, Sp. Stajersko. 7318

Zahvala.

V tako mnogobrojnem številu ste spremljali najino ljubo sestro, učiteljico

Agnezo Zupanovo,

včeraj do sv. Krištofa Bodi Vam vsem, velemenjenim damam in gospodom, izrecno še častitemu učiteljstvu in dragi šolski mladini najina najljubljajša zahvala. — Ne, pozabite prosiva, nje, ki se ne vrne več med nas.

LJUBLJANA, 12. grudnia 1918.

Tomo in Katarina Zupanova.

Zahvala.

Povodom prebride izgube našega nepozabnega sina, brata in strica, pešca

Joško Rožiča

izrekamo vsem, ki so ga za časa bolezni tolažili, mu lajšali bol, in vsem, ki so ga spemili na zadnji poti, najprisrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 12. grudnia 1918.

Žalujoci ostali.

Hiša v Kamniku se prodaja, naslov pri upr. »Slov. Nar.« 7124

Plačilna natakara želi službo. Nastop po praznikih. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 7547

Popolnoma nova obleka se prodaja. Blago še iz mirnega časa. — Naslov pove upr. »Slov. Naroda« 7548

Spretnega mizarja, posebno za mlin-ske naprave sprejme takoj Kolinska tovarna kavnih prmesi v Ljubljani. 7513

Namizna garnitura in 6 novih brisalk ali zamenja za živila. — Naslov pove upravnitvo »Slov. Naroda« 7511

Vila na Bledu ob glavni cesti poleg vile Rikli se prodaja za 50.000 kron z opravo. Dopisi na upr. »Slov. Nar.« pod »Mon Repos 7519«

Vizgalice, vsako množino, kupim ali zamenjam za živež. Ponudbe na Antona Kovačiča v Kozjem, Spodnje Štajersko. 7513

Večja množina vina, starega, zelo okusnega, bele ali rdečega se po ugodni ceni takoj prodaja. Natančneje v posredovalnici G. Flux, Gosposka ul. št. 4/L. 7539

Ženitna ponudba! Gospod, 24 let star, čevljar, išče znanja za gospodinjico ali vdovo od 19—24 let. Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, na upr. »Slov. Nar.« pod »Srečna bodočnost 7555« 7555

Blago in platno. Velika množina lepega platna, vsake vrste, kakor tudi steklenice, porcelan itd. se prodajo po zelo nizki ceni. Več se izve v posredovalnici G. Flux, Gosposka ul. št. 4/L. 7540

VILA, jako mična, eno ali dvodružinska, blizu gozda in jezera, prekrasen gorski razgled, krasotni, sadni in zelenjadni vrt, se prodaja. Ponudbe na gospo Gabriel, St. Kanžian, Koroško. 7530

Bivša mornarja, telegrafista, večšega slovenskega, nemškega ter v govoru srbo-hrvaškega in italijanskega jezika, iščeta v prostih urah postranskega opravila. — Ponudbe pod »Mornarja 7512« na upr. »Slov. Nar.« 7512

Ženitna ponudba! Boljša vdova 40 let stara, fina gospodinja in ki se ne ustraši nobenega dela, bi rada vzela v zakon gospoda starega okoli 60 let. Ponudbe pod »7530« na upr. »Slov. Nar.« 7530

Okraske za božična drevesca

lepe masivne oblike, poskusne pošiljate 12 tucatov K 38-40. — franko poštne, Kava „Adria“ s sladkorjem mešana v majljani sladkor, pečeni prašek, ter vse vrste dišave cenjenim trgovcem priporoča trdica F. Šibenik, izdelki „Adria“ Gosposka ulica št. 16.

Energičnega nadlogarja,

ki govori slovensko ali hrvaško in nemško iščem. Dopisi na: Ant Ringberger, grofa Festetisca grajska uprava v Vinici, železniška postaja Ormož.

Odvetnik dr. Vladimir Sernec

naznanja, da se je vrnil in zopet otvoril svojo pisarno v Mariboru, Glavni trg št. 18.

Velika stenska slika in razglednice s podobo Ivana Cankarja

izidejo te dneve v „Umetniški propagandi“ v Ljubljani, Sodna ulica števil. 5. Naročila istotam.

Ogelna hiša v Gradcu,

na obljudenem kraju, dvonadstropna, z balkonom, svetla, suha, zdrava stanovanja, v brezhibnem stavbnem stanju. Priljučno špezijska trgovina, zraven se lahko uredi še ena trgovina. Za vsakega trgovca ugodno primerna, se takoj prodaja. Več pove R. FRANK, Gradec, Lendkai 33. 7558

Zdravniško mesto

v Jugoslaviji, blizu Celja, jako donosna lahka praksa, se prodaja z vilo in velikim vrtom vred. Ponudbe pod »H. S. 764 a« na Kienreich Annoncen-Expedition, Gradec. 7557

Uglaševalec klavirjev G. F. Jurásek
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
Edini specialist izvršuje vsa popravila te stroke.

Površnik, normalna velikost, iz predložitve, vojnega blaga, se prodaja. Kdo, pove upr. »Slov. Nar.« 7549

Franc Finžgar se proš, aa se javi Antona T. v Ljubljani na stari naslov. 7546

2 lepo mehlovaní sobi z električno razsvetljavo se oddaja za mirne stranke. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 7543

Moško in žensko kolo novo, s staro pnevmatiko, dežni plašč in več močnih zabojev se prodaja. Sodna ul. št. 7. 7556

Tovarna za stroje in železniško A Nagel v Kamniku prevzema stroje vseh vrst in poljedelsko orodje v zelo točno in skrbno popravo. 7281

Lovski pes, čiste pasme, 1 in pol leta star, zelo dobro izvežban v lovu, se takoj prodaja. Franc Lunder, lovec, Selo št. 31 pri Ljubljani. 7516

Stanovanje shranjeno pri boljši družini za mlajšega dyaka se išče in pritlikin v pritlikin. Postelino perio in pranje pri starših. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 7518

Ženska za snajenje trgovskih lokalov in portalo se išče za dopolnilno službo. Oglašiti se je v trgovini Pavel Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte 7554

Stanovanje, sestojče iz 3 sob, kuhinje in pritlikin v pritlikin, se zamenja z večjim stanovanjem v I ali II. nadstropju. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda« 7551

Veliki potni plašč, 2 dekliška plašča, miza s 4 stolmi, 3 velike slike z zlatimi okviri, 2 kopalnici in dve svetilnici se prodajo na Franc Jožefovi cesti št. 5, I. nadst. vrata V. 7527

4 izvirjene aparate šče proti plačilu 80 v od ure in 15 kron nagrade od vagona žeanega apna ter prostemu stanovanju in razsvetlavi. Tvarnica cementa, Zidamost. 7525

Prodaja se: razna moška in ženska oblačila, moško kolo, 2 para drsalci št. 26 in sanke za dve osebi. Za otroke: hišno in telovadno orodje in voziček za punčko. Kje, pove upr. »Slov. Naroda« 7527

2 čevljarska pomočnika in tudi več sprejme v trajno delo. Hrano plačam po dogovoru. Sprejme se tudi vajenec. Franc Lamovež, čevljarski mojster, Tržaška cesta 5 v Ljubljani. 7515

Vino ima v zalogi in nudi kv. Oglaš. Laverca pri Ljubljani. 7153

Slinga za trgovino se sprejme takoj pri trdiki Henrik Kenda, Mezni trg št. 17. 7531

Pričjo krmo priporoča trgovina s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Marjita trg 6. 7514

Lovski voz (Brek) močan, lepo preoblikovan, s tapetiranimi sedeži in nasloni ob straneh ter streho in zagrinjali iz močnega platna se prodaja. Prostoren je za deset oseb Josip Zelenc, Vrhnika. 7553

Službe išče 39 letni oženjen pisarniški sluga, oče dveh odraslih hčerk. Med vojno je bil podčastnik v domačem polkovnem štabu. Sretno službo v mestu ali zunaj, tudi izven Kranjske. Soliden in nošten mož. A. S. Opekarska c. 53, Ljubljana. 752

Hiša v Gradcu, lepa enonadstropna, z velikim vrtom, na vogalu ulice (lepa lega) in blizu tramvaja ter glavnega kolodvorja je npr. radi rad selitve. Posebno ugodna je za lesne trgovce in tudi za vse obiti. Poasnila daje J. Pangerc, Gradec, Prankgasse 19. 7544

Lepo posestvo v bližini mesta, ob toječje iz 22 orah v prvorazrednih njiv, 18 orah travnikov, 12 orah gozda in jako prostornih gospodarskih poslopij z živim in mrtim inventarjem se takoj prodaja. Ponudbe pod »Srednji Štaliar 7532« na upravništvo »Slov. Naroda« 753

OBVESTILO! Glasom objave poverje ništa »HS za trg in industrijo z dne 12 nov in potreb za nakup blaga in čevljev nobenih izkaznic več ter si lahko vsako zone nabavi raznega oblačila kolikor hoče v veletrgovini R. Stermecki, Celje, katera ima še veliko in popolnoma sortirano zalogo. 7518

Svarilo.

Podpisana Marija Kogol, lastnica obrtnega lista »prodaja čevljev v Ljubljani, Sv. Florijana ulica št. 13, svamim vsakogar, da nisem pl. čnica za dolgoro, ki bi jih delal moj m. c. Kristian Kogol, kateri je ušel po 18 letnem zakonu, pustil mene bolno in otroke že skraj v Zagreb k neki dobro znani Mici Kramer.«

Marija Kogol.

Ženitna ponudba! Mlad mizarški savi, mostojni obrtnik in trgovec, stanujoč v Ljubljani, star 26 let, s srednjim premoženjem, se želi zaradi pomanjkanja znanja v svojo ženitno seznaniti z gđ. ali vdovo brez otrok v starosti 18-26 let z nekaj premoženjem in ki bi imela tudi veselje in razum za to obrt. Ozira se le na resne ponudbe s sliko in pismom na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Ljubljana 7550«. Tajnost zelo strogo zadržana. Pod neugodnimi pogi se slika vrne. 7550

Ženitev! 32leten samec, demobiliziran in gnotno uničen (a brez dolgov), kot privatni uradnik za pokojnino zavarovan, trgovsko in gospodarsko naobrazan, svetovnjak, kristjan, še vedno idealist, resnobnih nazorov, vedre narave, dobre čudi kljub vsem svojim slabostim pošten človek, baje splošno simpatičen, išče družice, ki se čuti za primerno. Neko premoženje neizogiben pogoj. Ponudbe pod »Mili dom 7518« na upravništvo »Slov. Naroda« 7518

KARBID v vsaki količini v originalnih omotih po 50 ali 100 kilogramov za ceno po K 270 za kilogram netto franko Bosanski Brod (v omotih po 50 kg doplačilo 3 K za komad) Naroča se pri Bosanskem di-oničkom društvu za elektrinu Jajce (Bosna). Plača se vnaprej po po. tni nakaznici v Jajce, a večje svote bančnim potom pri Industrijalni banki Sarajevo, na račun gornje trdke. Nevarnost transporta na račun kupca! 7524

Dr. Emerik Breschar zopet ordinira v Celju, »Narodni dom«.

Proda se: novo Puchovo kolo z novo pnevmatiko, večja množina boljših novih vret tri dvo-ročne kočije, stroj za čiščenje žita in vrtni sklopni stoli ter delmatinsko vino. Povraša se: Prešernova ulica št. 54/L med 4 in 6. uro popoldne. 6479

Krema za britje najboljša kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7-50.

MILO za BRITJE pristno, najboljša vrste, 3 kom. K 9. — 1 kg K 34. — Proti vpošiljavi zneska naprej dobavila M. Jankar, eks-sortno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska 3/III. Ervatska. — 4798

Razglas. II. izredni občni zbor

Kreditnega društva mestne hranilnice Ljubljanske se bo vršil

dne 16. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v posvetovalnici imenovane hranilnice s sledečim dnevnim redom:

1. Prememba društvenih pravil.
2. Raznoterosti.

Fran Kever Staro, predsednik.

Učenec za žensko krojaštvo se sprejme v Holzapfjevi ulici št. 5. 7335

Karbid se zopet dobi v vsaki množini pri trdiki Breznik & Fritsch, v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 7250

LIQUEUR de GRIOTTE izredno fine kakovosti priporoča F. S. Lukac v Celju. 7284

Ekonom izvežban sadjerejec, samec, iščem službe s takojšnjim nastopom. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »Ekonom 7474« 7474

Priden učenc za mešano trgovino in nemškega jezika zmožen, se sprejme pri Josip Lorber, Laški trg. 7465

Knjige, klasčna dela, note za klavir, harmonij, violino in celo ter cel koncertni arazma se zaradi smrtnega slučaja oddajo. Mestni trg 25/L. 7465

Imam naorodaj, več ovac in ovnov, velike pasme, za plemenitvijo in mladičev dve lepi breji kravi, ki se imate v letu v kraškem, eno brejo mlado svinjo, ki bo škotila v januarju več mladih prešičkov. Jos Lenarčič, posestnik Vrhnika. 7544

Knjigovodja, star, oženjen, z najboljšimi spričevali, slovenske govorice malo zmožen, išče za takoj ali kasneje trajne službe. Cenjene ponudbe pod »knjigovodja 7392« na upravništvo »Slovenskega Naroda« 7392

Bolovo oglje se prodaja vsaki dan popoldne od 1 do 4 ure pri go. tni Kramar, na dvorišču, Ginec. Cena 05 v kg. Prodaja trdica A. Kušan, Ljubljana, Karlovška c. 15. Ponudim milo za pranje, milo »Dobrolikorio, čaj, parikro, sveče, kisovo kislino, razne esence, vermut vino, sladko, sadni mošt. Proda se tudi nad 100 hl hrastovih sodov. 7502

Stive suhe, zdrave, bosanske, netto 1212 kg sanduci, pla e galice, lukavački lužni 100 % kamen za sapun netto 100 kg, drevena burad, kristalene sode, sumpora na platnu, nove i dobre rabljene hrastove bačve za vino i nove jeiove bačve za vino i nove elove bačve za kupus, atestirane tre-cakineje dieteline i dobrih od iute pranih vreta imade za prodati Ivan Pač, Sisak. 7203

Kupim lepe prave Prodajam kremo i suhe gobe! Prodajam za čevlje v kovinastih dohaz, 1/2 doze po K 15. 1/1 doze po K 28 za tuc, mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnatimi podplati, sirkeve in žimnate krtače, toaletno milo, kolomaz, trzane terbiče, lesene in porcelanaste pipe, prašni prašek t. l. d. po najnižjih cenah. Zverstvo iansko vino, borovničar, slivovko, tronisjevec, čajni ram, kavni i čajni nadomestek že oslajen M. RANT, Kranj. 7411

Pozor! Pozor! Slovenci ali Slovani, lepa prilika se nudi! Na Sp. Štajerskem v zelo lepem in bogatem kraju je naprodaj lepo veleposesstvo, obstoječe iz štirih hiš in posebej se pristavo (marol), vse z gospodarskimi poslopiji in njivami, travnikom in gozdom. V eni hiši se nahaja veletrgovina in gostilniška koncesija in zaloga piva, trafika i. t. d. Natančna polasnila daje Franc Remič, Ljubljana, Marije Terezije c. I. II. 7486

Godba prost. požarne brambe v Kranju razpisuje službo kapelnika. Po-voji prvi krilni rog in prve gosli. — Plača po dogovoru ozir. naj naznani svoje zahteve. Nadalje sprejme tudi več dobro izvežbanih godbenikov, katerim bi se preskrbele tudi primerne službe. Obrtniki imajo prednost, kakor tudi dotični, ki svirajo poteg pihalnih godal tudi na lok. Dopisi naj se pošljejo na godbeni odbor in naj se v njih navede, katera godala najbolje obvlada. — Priložiti je tudi spričevala. Odbor.

Sprejme se 6637

konjski hlapec

in sicer neoznjen s hrano, eventualno poročen tudi s prostim stanovanjem in kurjavo. — Poizve se: Ant. Steinar, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

Kupim umetno zobovje

in splošno vse, kar je stariasko. Posredujem pri prodaji posestev. ALBERT DERGANČ, brivec Franciskanska ulica 10. 6054

Pozor Sokoli, Orli! Telovadno orodje

oddaja po primerni niski ceni tovarna

Kastelic & Žabkar v Ljubljani.

Elektrotehnik i izpitani mašnist s savršensvom 25 godišnom praksom in svim vrstama struje, svih napetostih, kao i u svim vrstama mehaničkoga pogona. Perfektan provizant za elektr. i mehaničke postrojke. Izvodi samostalno sve popravke u svoji struci. Trezna i solidna radna sila prvoga reda. Sribn. 43 god. star, ženjen, 3 dece, govori engleski, francoski i talijanski, razume slovenski. Traži mesto kao voditelj elektrarne, instalacionog zavoda ili inženjerskog postroja. Reflektira samo na takovu službu, a kojoj može radom za gospodara, koristiti i sebi.

Ponude na upr. »Slov. Naroda« pod »J. P. O. 7345«.

Zobovje vseh vrst kupuje po najvišji ceni vsako množino trvdica M. Omaha, Višnja gora. 7412

Ove fini damski obleki skoraj novi, prodam. Kdo pove uprav. »Slov. Naroda« 7057

Spreten knjigovez, prva moč, se sprejme me takoj v karton. nazniti tovarni in knjigovoznici Edvard Sliuca, Maribor. 7443

Motorno kolo, dobro ohranjeno in brezhibno delujoče se prodaja. Rozman, Florjanska ul. št. 24. 7376

Za tri in pol kg sladkorja dam 1 kg masti. Več v gradisti. št. 3. v slašičarni zraven pekarnice Schrey. 7341

Išče se hišnik, obeneri vrtnar za me. hrane in stanovanja plača po dogovoru. — A. Sušnik, Zaloška cesta, Ljubljana. 7343

Bakova drva v polenih, 1 m dolga, se dobijo na drobnino in na vagono pri Antonu Reschitz, trgovina z lesom, Ljubljana, Dvorski trg št. 1/L. 6801

Bončdnov raznovrstnih, vsaka množina, na drobnino in debelo po nizkih cenah se dobi pri trdiki Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Istotam več praznih zabojev, cikrije. 7026

Na prodaj so razne slaščice na debelo na pr. karamele, mentol, kolumbia, doberdo, kekisi i. t. d. G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg št. 13. 7275

Srbi, pozor! 50 K nagrade dobi srbski vojak, ki je doma v okrogu Timočkim, selu Lepena, Opština Valevac. Prosi se, naj se pismeno oglašiti tudi lahko v srbski pisavi, pri G. Sofiji Indest, pošta Loka pri Zsmu. 7362

Tehnični obratovodja! 32 let star, strokovnjak za kovinske in železne izdelke, z večletno prakso v nemški industriji, išče službe ali nastopa v kakšno ustanovitve primernega podjetja. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda« 7353

Branjevska stojnica na prometni Dunajski cesti poleg železnice stoji »Kopačev štant« se pod ugodnimi pogoji proda z vsemi pritlikinami peči, tehnicne itd. Ponudbe sprejema od za prenos koncesije sposobnih kunccev. Jena Kopač, Novi Vodmat, Ribniška ulica št. 154. 7399

Išče se v delavnico-pilarno izurjen delezec, ki je vajen takega dela. Izurjen mora biti tudi v rabi elektro-motorja in drugih sem spadajočih strojev. Nastop lahko takoj. — Osebo se je zglašiti na Sv. Martina cesti, števil. 8, Ljubljana. 7352

Lepo darilo za Božič in Novo leto

Ciklus petih stenskih slik

po orig. akad. slikarja Fr. Klemenčiča in Henrike Šantlove. Velikost 24x30 cm. Cene: brez okvirja K 25.—, v zlatih okvirjih K 90.—. Posamezne slike brez okv. K 6.—. Posamezne slike z okvirji K 20.—. Plačilo tudi na obroke. Naroča se pri:

„Umetniški propagandi“ v Ljubljani, Sodna ulica števil. 5.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Vabilo na subskripcijo

12.500 novih delnic, izdaja 1918, po K 400.— nom., v skupnem znesku K 5.000.000.—.

P. n.

Občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 15. aprila t. l., je sklenil — oziraje se na hitro napredovanje vseh bančnih poslov ter imaje pred očmi važne narodnogospodarske naloge, katere čakajo banko ob koncu svetovne vojske — okrepiti lastno bančno glavnico s tem, da se jo zviša od 10 na 15 milijonov kron.

Upravni svet, ki je bil pooblaščen, da stori v tem oziru ob primernem času vse potrebno, videč, da je tako željno pričakovani konec vojske pred duri ter da gremo nasproti dogodkom, ki pomenijo tudi gospodarski preporod naših dežel, je sklenil, prosti to zvišanje delniške glavnice čim preje — in sicer ob sledečih pogojih:

- 1.) Delniška glavnica K 10.000.000.— se zviša za sedaj z izdajo 12.500 delnic po K 400.— nom., torej za K 5.000.000.—, na K 15.000.000.—.
- 2.) Posetnikom starih delnic se ponudi 10.000 novih delnic, torej v razmerju: na vsakih 5 starih delnic 2 novi, po K 550.— tel quel za komad. Zlomki delnic se ne vpoštevajo.
- 3.) Nedelnicarjem (novim subskribentom) ter starih delnicarjem (ako želijo podpisati večje število delnic, nego jim pristojno v razmerju na 5 starih 2 novi) se ponudi 2.500 delnic, po kurzu K 650.— tel quel za komad.
- 4.) Nove delnice imajo kupon za leto 1919.
- 5.) Subskripcijski rok konča se 31. decembrom 1918.
- 6.) Protivrednost podpisanih delnic se mora vplačati do 15. decembra t. l., pozneje več 3-6 % obresti. Na vplačila gledé nedodeljenih novih delnic povmerno 3-6 % obresti od dneva vplačila do dneva vrnitve denarja.
- 7.) Prijave sprejemajo: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani ter njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju. Prva hrvaška štedionica v Zagrebu, Hrvatska zemaljska banka v Osijeku, živnostenska banka v Pragi, Češka průmyslová banka v Pragi, Zemska průmyslová banka v Pešti ter podružnice teh zavodov. Posetniki starih delnic, ki želijo podpisati nove delnice, morajo predložiti gori navedenim supskripcijskim mestom a) podpisano in točno izpolnjeno priglasnico, b) plašče starih delnic in c) seznamek števil starih delnic (na drugi strani priglasnice).
- 8.) Razdelitev (reparticija) novih delnic se bode naznanila subskribentom pismeno; nove delnice se bodo razpošiljale spomladi 1919, proti vrnitvi potrdil o vplačilu denarja.
- 9.) Kurzni (azijski) dobiček, ki se bode dosegel pri izdaji novih delnic, gre v korist rezervnemu zakladu banke (odštevši emisijske stroške in pristojbine).

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Čevlje usnjate in tudi z lesenimi podplatoma
ima v večji množini v zalogi
Toni Schreuer, Ljubljana, Gradišče 10.

Lesene podplate (coklje)
izdeluje in dobavlja
vsako množino
tovarna
SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.
Naročite to vzorce! Naročite to vzorce!

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimo navodilo o
modernem negovanju gradlj.
Iskušen svet pri vpadih in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

ČEVLE damske nizke in visoke, vseh barv, moške
crne, vse najljubše usnje in moderne
oblike sem zopet nakupil in priporočam
svojem cenj. strankam brez nakaznic.
Primeri in najboljša božična darila.
H. SELJAR, Turul' Ljubljana, Prešernova ul.

Čevlji — „PEKO“ —
najboljše kakovosti se
zopet dobé po dnevnih
cenah, v zalogi tovarne
čevljev
Peter Kozina & Co.
v Ljubljani (na Bregu).
Pismana naročila se vsled sedanjih
razmer ne izvršujejo, ter se priporočajo
osebni nakup. 7164

BARVE ZA OBLEKE
v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.
Vse vrste barv, suhih in oljnatih,
mavec (gips), mastnec (Federweiss),
strojno olje, prašno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski klej, pleskar-
ske, slikarske in zidarske čopiče,
kakor tudi druge v to stroko spa-
dajoče predmete ima še vedno v
zalogi trdka
A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.
Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

Pozor! Na debelo in drobno!
Ceneje kot povsod drugod!
Priporočam v nakup po znižanih cenah: Kopirne svinčnike,
karbonski papir za pisalne stroje, papirnate prtičke
(serviete) boljše vrste,

božične in novoletne razglednice,
okraske in svečice za božično drevo,
albume za razglednice, spominske knjige, Penkala-
klipse, pečatni vosek, gumi v steklenicah, radirke,
črnilo (tinta), raznovrstni pisemski papir v mapah
in boljše vrste v skatljah itd. itd. 6673

Za trafike ljubljanske razglednice
umetniške in raznovrstne druge razglednice.

L. Pevalek, Ljubljana, Zidovska ul. 4.

Vsako sredo in soboto
se prodaja pri trdki 6678
Franc Vokač, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5, v I. nadstropju
samo sledeče blago: voleno suknjo za moške in
ženske obleke, bombažna blaznina (cajg) za moške
obleke, odeje ali koci, suknjo temnomodro in črno
130 cm. široko iz mešane tkanine, zadostuje za žensko
površno jopo 180 cm in stane samo 96 kron. Izgo-
tovljene obleke za dečke od 6 — 10 let. Cena od
65 do 72 kron.
Pošiljam tudi po pošti! Zahtevajte ceniki

Odvetnik dr. Ign. Malnerič
vljudno naznanja, da se je povrnil od vojakov in
prevzel osebno vodstvo svoje pisarne v Črnomlju.

Ljubljana, 13./11. 1918.
Z ozirom na objavo poverjenosti za
trgovino in industrijo z dne 12. novembra
opozarja slavno občinstvo iz mesta in z
dežele, da odslej ne potrebuje nikakih „iz-
kaznic o potrebi“ več za nakup blaga. —
Obenem naznanja cenj. odjemalcem in
drugim, da imava v zalogi še razno ma-
nufakturno in galanterijsko blago ter
se še v nadalje priporočava kar najtopleje
vsem, trdno zatrjujoč, jih skušati še v na-
dalje v vsakem oziru zadovoljiti.
Z velespoštovanjem
Hežet & Koritnik
Sv. Jakoba nabrežje 33.
6447

Univerzalni mlin zadišave
(Obl. zav.)
Moj univerzalni ročni mlin je izborno
pripraven za mletje maka, dišav, slad-
korja, kave, ovsenega riža, orehov,
pšeno itd. Ta mali mlin se je med voj-
no izvrstno obnesel in se lahko rabi
za vsako mletje za debelo in fino
mletje. — Teža okoli 1 kg. 3074
Komad stane K 24.—
Univerzalni sekljavec za meso K 60.—
Drobitnik za kosti..... K 320.—
Odpošilja se z Dunaja proti vposlatvi
zneska. — Generalno zastopstvo
Max Böhnelt, Dunaj IV.,
Margaretenstrasse 27 :: Abt. P. 17.
Prospekt zastoj.

Št. 1214/Pr. **RAZPIS.** 7095

Podpisana komisija razpisuje sledeče službe okrožnih zdravnikov na
Kranjskem:
1.) V Farl v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinj iz letno plačo
1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K.
Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjaloko 3000 K
na leto;
2.) na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, akti-
vitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
3.) v Kostanjevici z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K
in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
4.) v Litiji z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pra-
vico do 2 petletnic po 100 K;
5.) v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno
doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva
zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
6.) v Ložu z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pra-
vico do 2 petletnic po 100 K;
7.) v Novem mestu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K
in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
8.) na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno do-
klado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik
za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtno
in vinogradom;
9.) v Senožečah z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in
s pravico do 2 petletnic po 100 K;
10.) v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K
in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdrav-
niške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuku 800 K letne odškodnine
in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.
Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisani komisiji
do 31. decembra 1918,
in jim prilože dokazila o starosti, upravičenosti do izvrševanja zdravniške
prakse, državljanstvu SHS, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem
službovanju ter o znanju slovenskega ali srbohrvaškega jezika.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave
V LJUBLJANI, dne 30. novembra 1918.

Hrvatska zemaljska banka d. d. v Osijeku.

Razglas.

Izredni občni zbor z dne 10. decembra t. l. je sklenil na podlagi do-
voljenja narodne vlade

zvišati delniško glavnico od dvajset na petdeset milij. kron

ter od tega emitirati za sedaj K 10.000.000.— v 50.000.— komadih no-
vih delnic po K 200.— nominalne vrednosti.

Sprovedba je poverjena ravateljstvu
Vsled tega sklepa nudijo se imenovane delnice, ki participirajo na
dobičku poslovnega leta od 1. januarja 1919. posestnikom starih delnic,
po sledečih pogih:

1.) Na podlagi vsakih dveh starih delnic zamore se podpisati ena
nova delnica.
2.) Emisijski kurz teh delnic je določen na K 360.—
3.) Opcijska pravica se ima izvršiti od 11. do inkl. 31. decembra
1918 ter se ima obenem predložiti stare delnice brez kuponskih pol sub-
skripcijskim mestom v svrhu zabeležbe, da je opsijska pravica izvršena.
Pravica izvršitve opcije konča z 31. decembrom t. l. Eventualno neoptirane
delnice se prodajo iz proste roke. Nova emisija je zajamčena po enem sin-
dikatu.
4.) Kot subskripcijska, odnosno plačilna mesta fungirajo: Hrvatska ze-
maljska banka d. d. Osijek in njene podružnice v Zagrebu, Subotici, Cirkvenici
in v Novem — Živnostenska banka, Praga — Živnostenska banka, podružnica Du-
naji — Zemaljska industrijska banka d. d. Budimpešta — Ljubljanska kreditna
banka, Ljubljana — Banka i štedionica za Primorje, d. d. Sušak — Ljubljanska
kreditna banka podružnica Sarajeva.
5.) Plačilo vse protivrednosti novih delnic sledi istodobno z izvršen-
jem opsijske pravice. Od dneva plačila do 31. decembra odobrijo se 3 60/100
obresti od emisijskega kurza.
6.) Za plačilo se izdajo interimni listi, katere se proti poznejši objavi
zamenja s primernim številom delnic.
Za podpisovanje potrebne listine se dobivajo brezplačno pri blagajnah
gori navedenih subskripcijskih mest.
V Osijeku, dne 11. decembra 1918.

Ravnateljstvo.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SKABA-
FORM“-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „Pri zlatem jeleni“,
Ljubljana, Marijin trg. 5958
Pozor na varstveno znamko „SKABAFORM“

Več različnih lepih voz
med njimi je tudi nekaj
polkritih voz
se prodaja zaradi pomanjkanja prostora.
Slomškova ulica 6. 7212

Čas je že sedaj
da si nabavite pravočas-
no kot najbolj primerno
Božično darilo
še pravo izvrstno dišečo
toiletno milo vseh vrst
pri firmi Milan Hočevar,
Sv. Petra cesta šte. 28.

Priporočam
veliko zalogo pohištva
od priprostega do najfinejšega izdelka.
Fran Škafar, Rimska c. 11.
pohištveno in stavbeno strojno mizarstvo.
Kupujem tudi vsake vrste les.

Slavnemu občinstvu vljudno priporočam svoj
fotografski atelje
Izvršujejo se vsa v to stroko spadajoča dela, kakor:
portreti, skupinske slike, povečane slike v vsaki
obliki in velikosti, slike za nagrobne spomenike i. dr.
Legitimacijske slike v najhitrejših se izgotovijo
v 24 urah. Največje podjetje za izvrševanje pokra-
jinskih razglednic. Cenik in vzorci se pošiljajo na
zahtevo brezplačno.
Zunanja naročila izvršujem točno in po primern. cenah.
KUNC FRANC, fotograf
Ljubljana, Wolfova ul. (poleg franč. mostu). 6705

Vsakovrstno blago Nohenega pranja več!
za moške in damske obleke
in cele nerazparane obleke
pobarva v poljubnih barvah
podpisana trdka. Istotako
kemično očisti
obleke in drugo blago, da je kakor
novo, v splošno zadovoljnost
Prva in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično
čiščenje, pranje in svetlo - likanje perila

Jos. Reich Tovarna: Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Selenburgova ul. št. 3.

Tovarna pečij
na Viču pri Ljubljani
Anton Kovačič
vljudno naznanja zopetno poslovanje in se priporoča.
Naročila in popravila se sprejemajo tudi na
Marije Terezije cesti št. 6.

MODNI SALON
STUCHLY-MASCHKE
v LJUBLJANI, Zidovska ulica šte. 3 in Dvorski trg 1
priporoča prve vrste
VELOUR-KLOBUKE
najfineše blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter
svilene in baržunaste klobuke in čepice.
Popravila se sprejemajo
in veselo izvršujejo. 333
vseeno v zalogi.